

BG

Европейска сметна палата

Дејност на Европейската сметна палата през 2025 година

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

ЕВРОПЕЙСКА СМЕТНА ПАЛАТА
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Тел. +352 4398-1

За запитвания: <https://eca.europa.eu/bg/contact>

Уебсайт: <https://eca.europa.eu>

Социални медии: @EUauditors

Допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет (<https://europa.eu>)

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2026 г.

Съдържание

Европейска сметна палата	5
Предговор от Председателя	6
Кратък обзор на 2025 г.	8
Нашите дейности	9
Стратегия на ЕСП за периода 2021—2025 г.	9
Одит на изпълнението и редовността на действията на ЕС	10
Работна програма	12
Одитна дейност на място	13
Нашите доклади	14
Бюлетин на ЕСП	28
Конференции и дискусии	29
Връзки с институциите	30
Сътрудничество с други върховни одитни институции	34
Управление на ЕСП	37
Членове на ЕСП	37
Одитни състави и одитни комитети	39
Измерване на резултатите от дейността	40
Нашите служители	46
Брой на служителите	46
Набиране на персонал	46
Възрастов профил	47
Равни възможности	48
Етика	50

Дейности за подпомагане на одита	51
Цифрова трансформация на одитната дейност	51
Визуална комуникация	53
Одитна методология	53
Професионално обучение	54
Езикова и редакционна дейност	55
Киберсигурност	56
Сгради	57

Европейска сметна палата

За нас

- Европейската сметна палата (ЕСП) е външният одитор на Европейския съюз.
- Тя е създадена с Договора от Брюксел от 1975 г. и започва дейността си през октомври 1977 г.
- С Договора от Маастрихт от 1993 г. ЕСП получава статут на институция на Европейския съюз.
- Тя функционира като колегиален орган от 27 членове — по един от всяка държава от ЕС, назначени от Съвета след съгласуване с Европейския парламент.
- Понастоящем в ЕСП работят около 970 служители от всички националности на ЕС.

Нашите функции

- Проверяваме дали ЕС поддържа добра отчетност, дали спазва приложимите финансови правила, както и дали програмите и политиките на ЕС постигат набеязаните цели и са икономически ефективни;
- Допринасяме за подобряване на финансовото управление на ЕС и насърчаваме усилията за повишаване на отговорността и прозрачността.
- Предупреждаваме за евентуални рискове, предоставяме одитна увереност, отчитаме добрите практики и недостатъците и предлагаме насоки за законодателите и лицата, отговорни за изготвянето на политики в ЕС.
- Представяме своите констатации и препоръки на Европейския парламент, Съвета и националните правителства и парламенти.

Предговор от Председателя

Уважаеми читатели,

Засилване на доверието чрез одитната дейност — това е фундаменталният принцип, залегнал в стратегията на Европейската сметна палата за периода 2026—2030 г., който ще направлява нашите приоритети и дейности през следващите години. В контекста на нарастващо геополитическо напрежение и несигурност независимите институции, основаващи дейността си на обективни данни, трябва да предоставят надеждна информация на гражданите и лицата, отговорни за вземането на решения. Европейската сметна палата потвърждава своя ангажимент безпристрастно да предоставя одитна увереност относно това дали ресурсите на ЕС се управляват ефективно и прозрачно. Изпълнението на този ангажимент обаче изисква нашите публикации да бъдат навременни, актуални и ясно насочени, за да предоставят необходимата на заинтересованите страни информация.

През 2025 г. беше отбелязана петдесетата годишнина от създаването на Европейската сметна палата. Вече пет десетилетия извършването на финансови одити и одити на съответствието продължава да бъде сред основните правомощия на Европейската сметна палата. Резултатите от тези одити са представени в годишните ни доклади, в които се излагат нашите констатации относно бюджета на ЕС, включително Механизма за възстановяване и устойчивост. И тази година Европейската сметна палата публикува специфични годишни доклади относно извършения от нея одит на агенциите и съвместните предприятия на ЕС, както и на Европейските училища. Нашите доклади играят важна роля и в процедурата по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета.

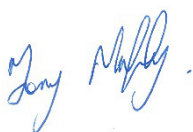
През 2025 г. Европейската сметна палата публикува 26 специални доклада по широк кръг от теми, сред които са европейският сектор на интегралните схеми, финансирането от ЕС за неправителствени организации и допълнителното пенсионно осигуряване. Други теми, които разгледахме, бяха предотвратяването на горски пожари, военната мобилност и критичният недостиг на лекарствени продукти. В съответствие със своята стратегия насочваме одитите си към области, където можем да добавим най-голяма стойност, като същевременно разглеждаме и ежедневните предизвикателства, пред които са изправени ЕС и неговите граждани.

Нашите публикации се основават на доказателствени данни. През 2025 г. одиторите на Европейската сметна палата извършиха задълбочена дейност на място, като общата продължителност на одитните посещения беше 4 368 дни. Въпреки че все повече използваме техники за одит от разстояние и събиране на доказателства по електронен път, посещенията на място в държавите членки и на равнището на бенефициентите продължават да бъдат от съществено значение. Те ни позволяват да проверим оригиналните документи, да наблюдаваме изпълнението от първа ръка и да получим проверими данни в подкрепа на нашите констатации и заключения. Редица служби на Европейската сметна палата оказват съдействие за провеждането на одитни посещения, включително тези, отговарящи за езиковите услуги и комуникацията.

Голяма част от най-скорошната дейност на институцията ни беше съсредоточена върху подготовката за следващия дългосрочен бюджет на ЕС (2028—2034 г.). Комисията отправи законодателни предложения за нови финансови правила и инструменти, по които Европейската сметна палата следва да представи официални становища. В тази връзка предоставихме независими, експертни и основани на обективни данни оценки на проектите на регламенти, в които открояваме основни проблемни въпроси и рискове.

За да може обаче нашата работа да окаже въздействие, тя трябва да достигне до целевата аудитория. Значимостта на нашите констатации и препоръки се обуславя от това какви действия предприемат по тях Европейският парламент, Съветът, националните и регионалните парламенти и правителствата на държавите членки. През 2025 г. Европейската сметна палата участва в 615 събития в различни европейски и национални законодателни институции и органи. Ще продължим да работим в активно сътрудничество със законодателите, заинтересованите страни и гражданите с цел да гарантираме, че работата на институцията допринася за избора на политики и за по-стабилно управление на средствата на ЕС.

Настоящият отчет предлага пълен преглед на дейностите на Европейската сметна палата през 2025 г., като предоставя информация за управлението и служителите, както и за функциите, подпомагащи одита. Всяка една служба и екип в рамките на нашата институция има важен принос за изпълнението на нашите правомощия и мисия. Ето защо бих искал да изразя благодарността си към всички служители на Европейската сметна палата за тяхната дългосрочна ангажираност и всеотдайност към институцията.

Tony Murphy
Председател

Кратък обзор на 2025 г.

31

доклада,
обхващащи
различни разходни
области на ЕС

Становище без
резерви относно
отчетите и приходите

Отрицателно становище
относно разходите
от бюджета на ЕС

Изчислен процент
грешки:

3,6 %

Становище с резерви
относно разходите
по Механизма
за възстановяване
и устойчивост

Над 75 %
от препоръките на ЕСП
са изцяло изпълнени
или са изпълнени
в значителна степен

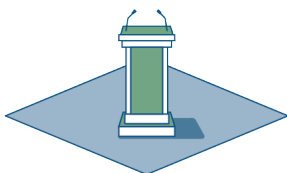
Одитни посещения
с обща
продължителност от

4 368 дни

615

прояви
в законодателни
институции и органи
на ЕС и държавите
членки

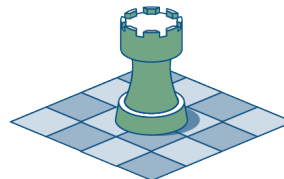
Над

21 000

онлайн публикации
в пресата,
свързани с ЕСП

Стратегия на ЕСП
за периода
2026—2030 г.
и Стратегия
за внедряване
на изкуствения
интелект за периода
2026–2030 г.

Нашите дейности

Стратегия на ЕСП за периода 2021—2025 г.

ЕСП използва **многогодишни стратегии**, за да насочва одитната си дейност и да насърчава организационни промени като част от процеса на непрекъснато усъвършенстване, за да запази водещата си позиция в развитието на одита в публичния сектор.

2025 г.: ЕСП завърши успешно всички мерки за изпълнение на стратегическите си цели

През 2025 г. приключи изпълнението на **стратегията на ЕСП за периода 2021—2025 г.** **Стратегическите цели** на ЕСП за този 5-годишен период бяха: подобряване на отчетността, прозрачността и одитните механизми при всички видове действия на ЕС; съсредоточаване на одитите върху области и теми, които могат да донесат най-големи допълнителни ползи; и предоставяне на категорична одитна увереност в контекста на трудна и бързо изменяща се среда.

С цел да превърне стратегията в практически действия, ЕСП одобри **мерки за изпълнение** за всяка обща и конкретна цел, възложи съответните отговорности и определи срокове. До края на 2025 г. всички тези мерки бяха успешно изпълнени и стратегическите цели на ЕСП за периода като цяло бяха постигнати.

Въз основа на тези резултати и предвид предизвикателствата и възможностите, които се открояват пред ЕС и засягат дейността на ЕСП, беше изготвена нова **стратегия за периода 2026—2030 г.** Предишните стратегически цели на институцията остават актуални и продължават да заемат централно място в мисията ѝ. Въпреки това обаче ЕСП ще насочи усилията си към укрепване на капацитета за извършване на одит и повишаване на ефективността чрез инвестиции в служителите и внедряване на най-новите технологии във всички аспекти на дейността по сигурен и надежден начин.

Одит на изпълнението и редовността на действията на ЕС

Всяка година ЕСП извършва одити, както се изисква съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). **Регулярната одитна дейност** включва финансови одити и одити на съответствието и обхваща надеждността на годишните финансови отчети на ЕС и законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции. Освен това ЕСП извършва одити на доброто финансово управление на приходите или разходите в области на политика на ЕС, които тя избира така, че да постигне максимално въздействие с дейността си. Тези одити представляват **еднократни одитни задачи**. Въпреки че втората група до голяма степен се състои от одити на изпълнението, в нея могат да се включат и проверки на съответствието с правилата. ЕСП представя резултатите от еднократните одитни задачи в своите **специални доклади**. Одиторите на ЕСП изготвят също така **прегледи**, които представляват описателни и информативни анализи на области на политика или управление на ЕС. И на последно място, в своите **становища** ЕСП представя позицията си относно ново или актуализирано законодателство със значително пряко или непряко отражение върху финансовото управление на ЕС.

ОДИТНИ ЗАДАЧИ	ПУБЛИКАЦИИ	ОБХВАТ
Регулярни одитни задачи	Годишни доклади	бюджет на ЕС и Европейски фондове за развитие
	Специфични годишни доклади	Агенции, децентрализирани органи, съвместни предприятия на ЕС и др.
Еднократни одитни задачи	Специални доклади	одити на конкретни области на разходи или политика, или по въпроси, свързани с бюджета и управлението
	Прегледи	описание и анализ на конкретни теми
	Становища	ново или актуализирано законодателство с отражение върху финансовото управление на ЕС

Финансови одити, одити на съответствието и одити на изпълнението

Одитите на ЕСП предоставят на гражданите на ЕС и на създателите на политики независими и обективни доклади по ключови въпроси за бъдещето на ЕС, в които се открояват както добрите постижения, така и съществуващите слабости, и се препоръчват промени.

ЕСП извършва **финансови одити и одити на съответствието** по отношение на бюджета на ЕС, Механизма за възстановяване и устойчивост и Европейските фондове за развитие (ЕФР). ЕСП изготвя годишна **Декларация за достоверност** относно надеждността на годишните отчети на ЕС и законосъобразността и редовността на свързаните с тях операции.

ЕСП може също така да извършва избрани одити на съответствието, за да проверява състоянието на бюджетното счетоводство и финансовото управление на ЕС или да оценява дали системите за управление и контрол за събирането и разходването на средства от ЕС са в съответствие с приложимите европейски и национални правила.

И на последно място, ЕСП е външният одитор на редица агенции на ЕС, децентрализирани органи и съвместни предприятия, както и на Европейските училища.

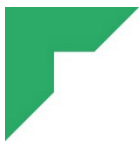
Многогодишната финансова рамка за периода 2028—2034 г. може да донесе значителни промени, в т. ч. прилагането на различни модели за предоставяне на финансиране. ЕСП ще следи отблизо тези развития, ще анализира тяхното въздействие и ще адаптира съответно своята дейност.

Одитите на изпълнението на ЕСП са насочени към икономичността, ефективността и ефикасността на политиките и програмите на ЕС. Те се съсредоточават върху теми, които отразяват приоритетите на ЕС, както и общите тенденции и нововъзникващите предизвикателства, като например:

- икономическата конкурентоспособност и устойчивост на ЕС, включително в области като иновации, цифров преход, търговия и стратегическа автономност;
- сигурността, отбраната, демократичните ценности и външната дейност на ЕС, включително разширяването и миграцията;
- напредъка на ЕС към устойчивост на изменението на климата, както и устойчивост в икономическо, социално и екологично отношение;
- защитата и поддържането на публичните финанси на ЕС, включително стабилно икономическо, финансово и фискално управление.

ЕСП извършва всички свои одити в съответствие с **международно приетите одитни стандарти за публичния сектор**. Преработеният МСВОИ 140 предоставя на върховните одитни институции (ВОИ) като ЕСП всеобхватна рамка за разработване и поддържане на система за управление на качеството. От миналата година насам съгласно стандарта се изисква ЕСП да оценява и да докладва ежегодно за функционирането на механизмите за управление на качеството. За 2025 г. ЕСП заключава, че въведената от нея система за управление на качеството на одита предоставя достатъчна увереност по отношение на изпълнението на поставените цели.

Работна програма

Нашата работна програма за периода от 2026 година нататък

В **Работната програма на ЕСП за периода от 2026 година нататък**, публикувана през ноември 2025 г., се определят одитните приоритети за следващите няколко години и се представят **73 специални доклада и прегледа**, които ЕСП планира да публикува през 2026 г. и 2027 г. в допълнение към годишните си доклади. Работната програма е тясно свързана с приоритетните области, заложи в стратегията на ЕСП.

В областта на икономическата конкурентоспособност и устойчивост ЕСП ще извърши одити на изключително важни теми, като подкрепата на ЕС за повишаване на квалификацията и преквалификацията на работниците, конкурентоспособността на европейския сектор за производство на вятърна енергия, европейската космическа политика, европейските инструменти за търговска защита и инвестициите в изкуствен интелект (ИИ) и високопроизводителни изчислителни технологии.

В областта на сигурността и отбраната ЕСП ще извърши преглед, в който ще разгледа политиката на ЕС в областта на отбраната, както и одит на Акта в подкрепа на производството на боеприпаси. ЕСП ще извърши и одити по теми, свързани с разширяването и миграцията, като подкрепата от ЕС за Украйна, Молдова и Грузия, защитата на външните граници на ЕС и системите на ЕС, свързани със споразуменията за обратно приемане на незаконно пребиваващи лица, връщането и реинтеграцията им.

В областта, свързана с устойчивостта на изменението на климата и устойчивостта в икономическо, социално и екологично отношение, ЕСП планира да се съсредоточи върху теми като приноса на Фонда за иновации към екологичния преход, осигуряването на справедлив енергиен преход на достъпни цени и декарбонизацията на промишлеността на ЕС.

В областта на защитата и поддържането на публичните финанси на ЕС ЕСП ще продължи да извършва задълбочени проверки на Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ), като ще се фокусира върху прозрачността и проследимостта на финансирането, както и върху промените в националните планове за възстановяване и устойчивост. Освен МВУ ЕСП ще разгледа и информационните системи на държавите членки за управление на митата, както и Arachne — инструмента на Комисията за извличане на данни.

През 2025 г. Европейската комисия представи законодателните си предложения за бюджета на ЕС за периода 2028—2034 г., известен още като многогодишна финансова рамка (МФР). Тъй като преговорите по тези предложения са в разгара си, ЕСП ще следи отблизо този процес и ще представи на законодателите поредица от становища във връзка с предложените регламенти.

Одитна дейност на място

По-голямата част от одитната дейност на ЕСП се извършва в централата ѝ в Люксембург. Одиторите също така провеждат множество посещения в **Европейската комисия** — основния обект на нашите одити, както и в други институции, агенции и органи на ЕС, национални, регионални и местни органи в държавите членки, делегациите на ЕС в държави извън Съюза и международни организации, които работят със средства от ЕС.

Проверяваме на място и получателите на средства от ЕС, както в **самия Европейски съюз**, така и **извън неговите граници**. В този контекст проверките ни позволяват да проследяваме одитната следа и да получим преки одитни доказателства от лицата, участващи в управлението на политиките и програмите на ЕС, в събирането и разходването на средства на ЕС, както и от крайните бенефициенти.

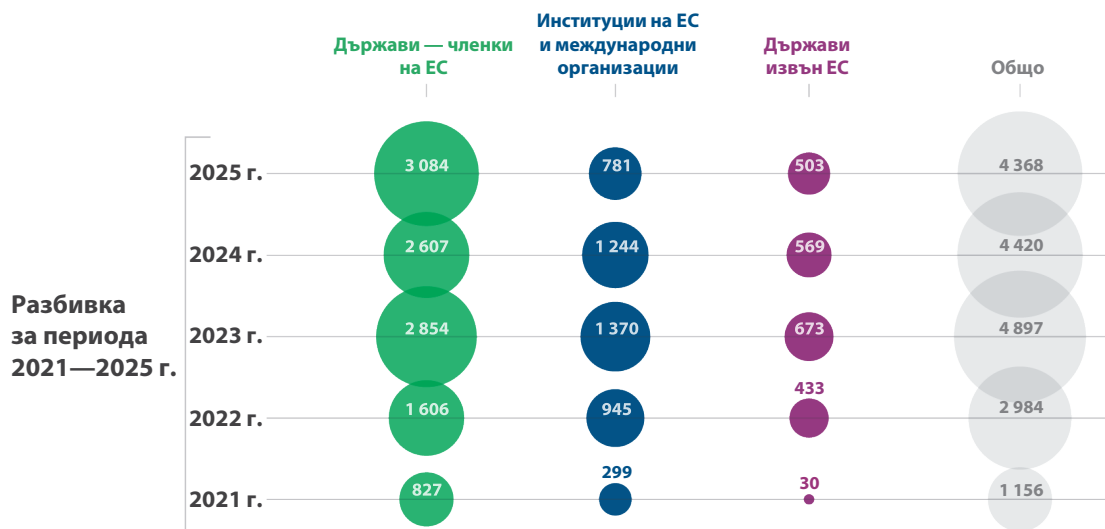

Проверки на място

Обикновено **одитните екипи** на ЕСП се състоят от двама или трима одитори, които извършват одитни посещения с продължителност от няколко дни до две седмици. Проверките на място продължават да бъдат от ключово значение за нашата одитна дейност. В рамките на ЕС обикновено координираме тези проверки в сътрудничество с върховните одитни институции (ВОИ) на съответните държави членки.

През 2025 г. одиторите на ЕСП са работили общо **3 587 дни** в **държавите членки** и **извън ЕС** (в сравнение с 3 176 дни през 2024 г.). Освен това одиторите са прекарали **781 дни** в проверки на място на **европейските институции**, агенциите и органите на ЕС, както и в различни международни организации и частни одиторски дружества (2024 г. — 1 244 дни).

Освен проверките на място ЕСП продължава да използва техники за **одит от разстояние** и събиране на доказателства по електронен път. При общуването с одитираните органи и организации се използват инструменти за **видеоконферентна връзка** и **други информационни технологии**, като например защитен обмен на данни и документи.

Нашите доклади

Одитните доклади, прегледите и становищата на ЕСП са основен елемент от **веригата на управленска отговорност на ЕС**. Те помагат на Европейския парламент и на Съвета да проследяват и контролират дали ЕС постига целите на политиките си по задоволителен начин и да търсят отговорност от лицата, натоварени с управлението на средствата на ЕС, особено в контекста на годишната процедура по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета.

Годишни доклади и специфични годишни доклади

Годишните доклади на ЕСП представят основно резултатите от извършения одит за целите на **Декларацията за достоверност** по отношение на бюджета на ЕС, Механизма за възстановяване и устойчивост и Европейските фондове за развитие (ЕФР). Те разглеждат също и въпроси, свързани с резултатите от дейността и бюджетното и финансовото управление. ЕСП изготвя специфични годишни доклади относно **агенциите и другите органи на ЕС, съвместните предприятия на ЕС, както и Европейските училища**.

Годишният доклад и специфичните годишни доклади на ЕСП за 2024 г. представят резултатите от нейния одит на изпълнението на бюджета на ЕС за финансовата 2024 година и бяха публикувани през 2025 г.

Годишен доклад относно бюджета на ЕС за финансовата 2024 година

Всяка година ЕСП извършва одит на **приходите и разходите на ЕС** и проверява надеждността на годишните отчети и съответствието на свързаните с отчетите приходни и разходни операции с финансовите правила и разпоредби на ниво ЕС и на ниво държави членки.

Освен това ЕСП извършва отделна оценка на **всяка значима област от бюджета на ЕС** по функции от многогодишната финансова рамка (МФР), както и на Механизма за възстановяване и устойчивост. ЕСП анализира защо и къде са възникнали грешки, отправя препоръки за подобрене и проследява дали и как са изпълнени предишните препоръки.

Тази дейност формира основата на нашата **Декларация за достоверност**, която сме задължени да представим на Европейския парламент и на Съвета в съответствие с изискването на Договора за функционирането на Европейския съюз.

Бюджет на ЕС: становище без резерви относно отчетите и приходите

За финансовата 2024 година ЕСП изрази **становище без резерви** относно отчетите на ЕС.

През 2024 г. приходите на ЕС (както е посочено в отчетите за изпълнението на бюджета за 2024 г.) възлизат на 250,6 млрд. евро. За финансовата 2024 година ЕСП изрази становище без резерви относно приходите на ЕС.

Бюджет на ЕС: отрицателно становище относно разходите

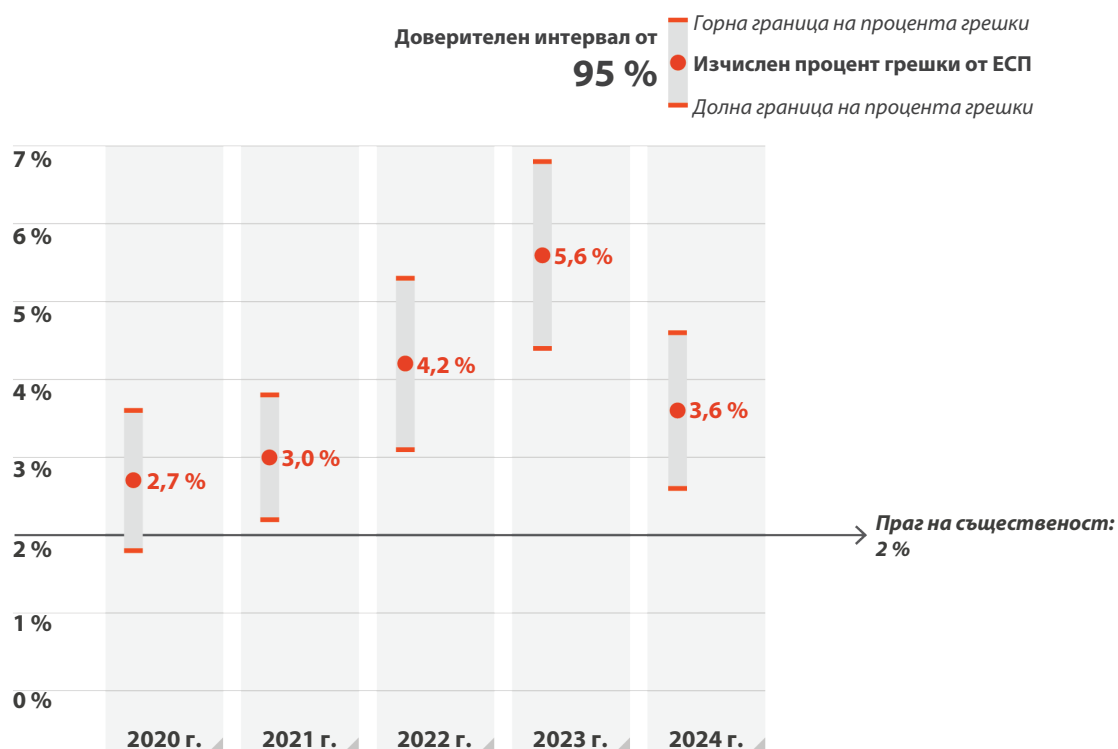
През 2024 г. **бюджетните разходи на ЕС** възлизат на **191,1 млрд. евро**, което съответства на 1,1 % от общия БНД на 27-те държави членки.

За финансовата 2024 година ЕСП изрази **отрицателно становище** относно разходите на ЕС.

Изчислен процент грешки: 3,6 % (бюджетни разходи за 2024 г.)

За финансовата 2024 година ЕСП изчисли, че процентът грешки по отношение на бюджетните разходи е **между 2,6 % и 4,6 %**. Средната стойност на този диапазон, известна като „**вероятен процент грешки**“, е намаляла в сравнение с предходната година — от 5,6 % на 3,6 %.

68,9 % от одитната популация е засегната от съществено ниво на грешки

За финансовата 2024 година **областите, засегнати от съществено ниво на грешки**, представляват **68,9 % от одитната популация на ЕСП**, в сравнение с 64,4 % за 2023 г. Изчисленият **процент грешки по отношение на областите, засегнати от съществено ниво на грешки**, е **5,2 %**, спрямо 7,9 % през 2023 г.

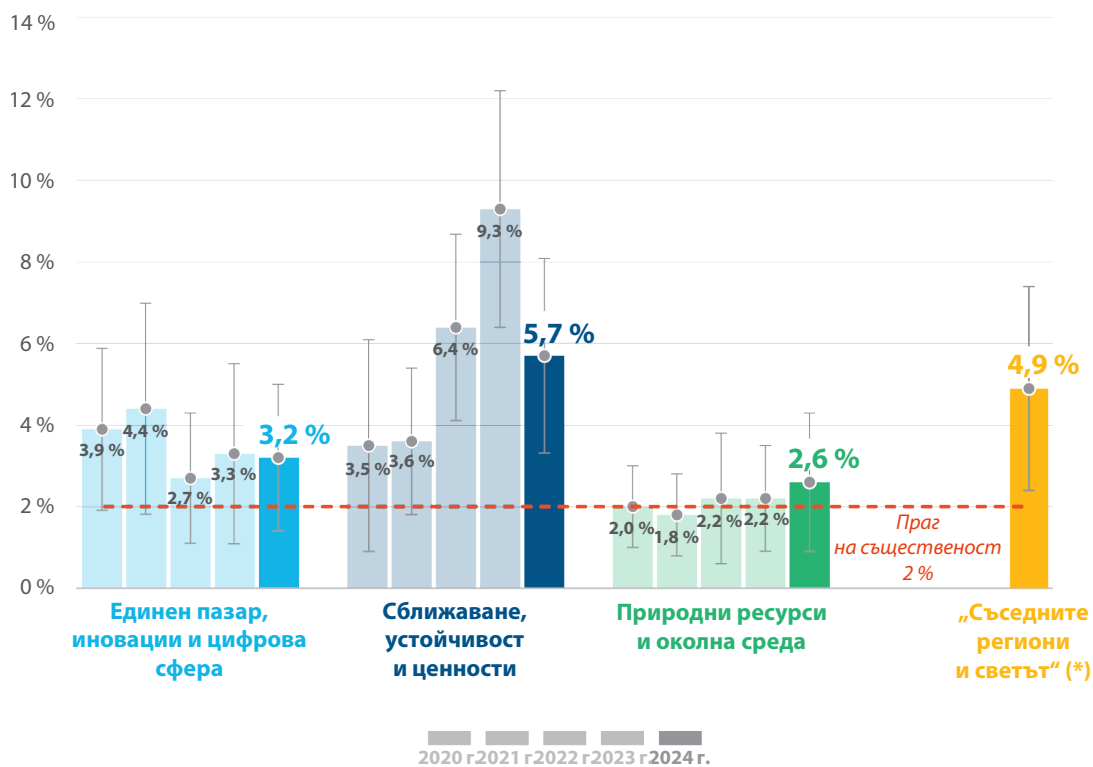
Разходите на ЕС се извършват чрез две схеми, за всяка от които са присъщи характерни типове риск:

- **Области, които не са засегнати от съществен процент грешки:** включват разходи за плащания въз основа на права за получаване на плащане, при които бенефициентите трябва да отговорят на определени условия (напр. директни плащания за земеделски стопани, с изключение на екосхемите), както и част от административните разходи (заплати и пенсии на служители на ЕС), бюджетна подкрепа за държави извън ЕС и действия за мобилност на студенти и други лица по „Еразъм+“.
- **Области, засегнати от съществен процент грешки:** предимно плащания за възстановяване на извършени разходи, при които бенефициентите подават заявления за възстановяване на направени от тях допустими разходи. Бенефициентите трябва да докажат, че изпълняват дейност, която е допустима за подпомагане, и да представят доказателства за извършени възстановими разходи. В този процес те често трябва да следват сложни правила по отношение на това кои разходи могат да бъдат заявени за възстановяване (допустимост) и как те могат да бъдат правилно извършвани (обществени поръчки или правила за държавна помощ).

Общото ниво на грешки се дължи главно на функцията „Сближаване, устойчивост и ценности“ от многогодишната финансова рамка (МФР)

За финансовата 2024 година общото ниво на грешки от 3,6 % се дължи главно на функцията **„Сближаване, устойчивост и ценности“** от МФР (1,8 процентни пункта), следвана от функции **„Природни ресурси и околна среда“** (0,9 процентни пункта), **„Съседните региони и светът“** (0,4 процентни пункта) и **„Единен пазар, иновации и цифрова сфера“** (0,4 процентни пункта).

По-долу е представен изчисленият процент грешки за всяка от тези функции на МФР.

(*) ЕСП не изготви специфична оценка за функция „Съседните региони и светът“ в периода 2020—2023 г.

Разходи по Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ): становище с резерви

През 2024 г. за четвърти пореден път одитната дейност на ЕСП обхваща **разходите по МВУ**, за които се предоставя отделно становище. Това отразява факта, че МВУ е временен инструмент, разработен и финансиран по коренно различен начин в сравнение с разходите от бюджета по обичайната МФР. Одитната популация на ЕСП възлиза на **59,9 млрд. евро** и включва 28 плащания по инструмента.

За финансовата 2024 година ЕСП изрази **становище с резерви** относно разходите по МВУ. Одитните доказателства, събрани при проверката на ЕСП, доведоха до констатации с количествен характер по 6 от общо 28 плащания, като 5 от тях са засегнати от съществено ниво на грешки. Бяха установени също недостатъци в предварителната оценка на Комисията, незадоволително формулирани ключови етапи и цели и трайни слабости в системите за отчитане и контрол на държавите членки.

Докладване на случаите на предполагаема измама на ОЛАФ и Европейската прокуратура

В качеството си на външен одитор на ЕС ЕСП няма правомощия да разследва случаи на предполагаеми измами. Нашите одити не се разработват специално с цел да откриват измами. Когато обаче одиторите на ЕСП имат съмнения за извършена измама, те са длъжни да докладват на компетентните органи.

През 2025 г. ЕСП докладва на Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) **15 случая на предполагаема измама**, които бяха установени по време на **одитната ѝ дейност**. **11 от тези случаи** бяха докладвани и на Европейската прокуратура. През 2024 г. ЕСП докладва 19 случая на предполагаема измама на ОЛАФ, като 7 от тях бяха докладвани и на Европейската прокуратура. В годишния доклад относно бюджета на ЕС е предоставена допълнителна информация за естеството на случаите на предполагаема измама и за препоръките на ОЛАФ, когато има такива, за възстановяване на съответните средства по тези случаи.

Годишен доклад относно Европейските фондове за развитие за финансовата 2024 година

ЕФР: становище без резерви относно отчетите и приходите; отрицателно становище относно разходите

Създадените през 1959 г. Европейски фондове за развитие (ЕФР), с период на действие до края на 2020 г., бяха основният инструмент, чрез който ЕС предоставя финансиране в областта на **сътрудничеството за развитие** за държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (АКТБ) и отвъдморските страни и територии (ОСТ). ЕФР се финансират от държавите — членки на ЕС, и **се управляват извън бюджета на ЕС** от Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка (ЕИБ). Те ще продължат да се изпълняват и отчитат отделно до приключването им.

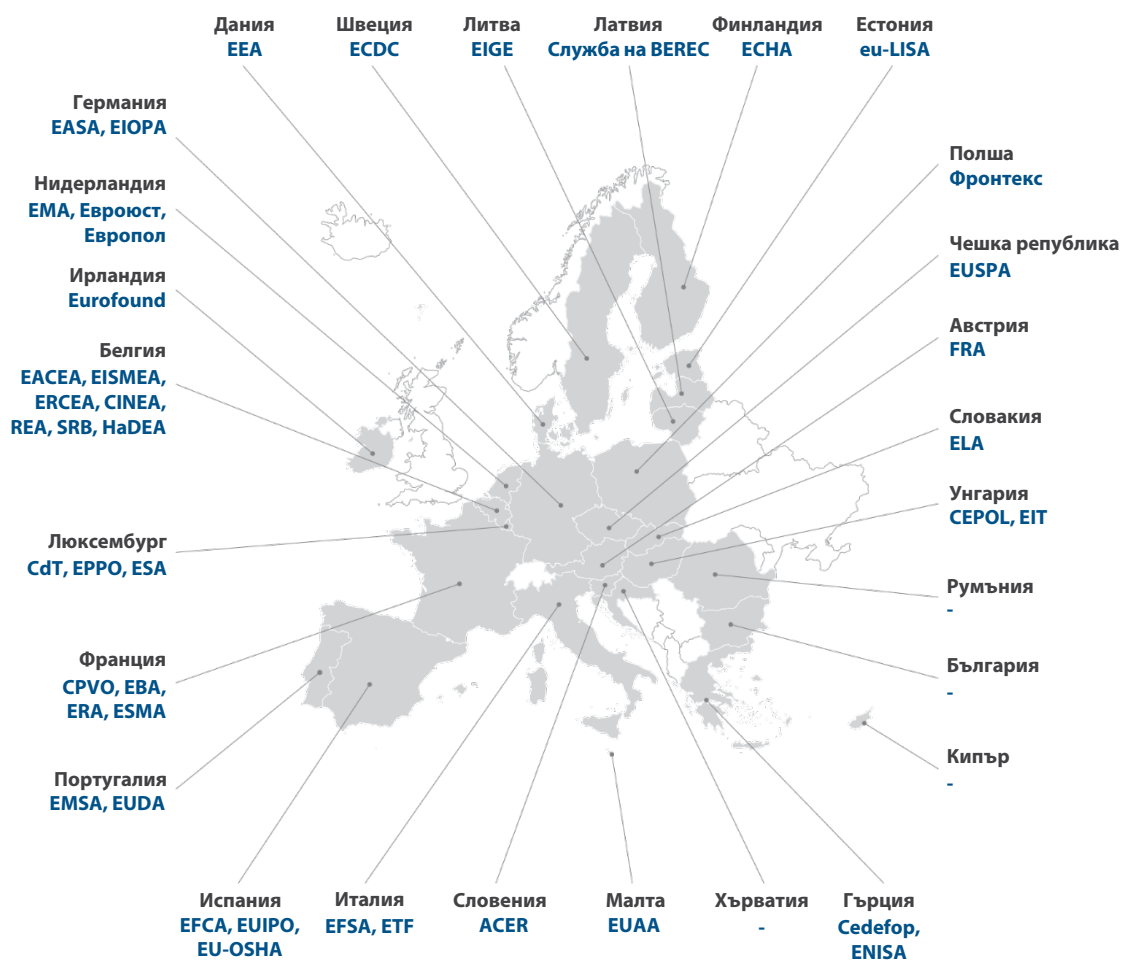
По МФР за периода 2021—2027 г. помощта за развитие за Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн и отвъдморските страни и територии се финансира от бюджета на ЕС.

През 2024 г. разходите на ЕФР са в размер на **1,35 млрд. евро**.

Както и в предходните години, за финансовата 2024 година ЕСП изрази **становище без резерви** относно **отчетите и приходите на ЕФР**, но **отрицателно становище относно разходите по ЕФР**. Изчисленият от ЕСП процент грешки за разходите е 6,5 % (2023 г. — 8,9 %).

Специфични годишни доклади относно агенциите на ЕС

Агенциите на ЕС са самостоятелни правни субекти, създадени за изпълнение на специфични технически, научни или управленски задачи, които подпомагат институциите на ЕС при създаването и изпълнението на политики. През 2024 г. общият брой на агенциите е 43.

Становище без резерви за почти всички агенции на ЕС

През финансовата 2024 година **общият бюджет на всички агенции**, които ЕСП е оправомощена да проверява, възлиза на **5,3 млрд. евро**, което представлява 4 % от общия бюджет на ЕС. За финансовата 2023 година тези стойности са съответно 4,7 млрд. евро и 3 %.

Като цяло одитът на агенциите, извършен от ЕСП, показва малко по-добри резултати в сравнение с предходни години. ЕСП даде становище без резерви относно отчетите и приходите на 43-те агенции. ЕСП изразява одитно становище без резерви относно плащанията, свързани с годишните отчети на всички агенции, с изключение на

Европейския орган по труда (ELA). ЕСП изрази **становище с резерви** по отношение на тази агенция, тъй като през 2024 г. са извършени нередовни плащания в размер на 2,6 млн. евро. Те са свързани с договор, който е бил възложен след открита процедура, оценена като нередовна от ЕСП в нейния Годишен доклад относно агенциите на ЕС за 2022 г. (2,2 млн. евро), както и с недостатъци на предварителните проверки в областта на изпълнението на договорите (0,4 млн. евро).

ЕСП изготви и доклад относно условните задължения на Единния съвет за реструктуриране, произтичащи от изпълнението на неговите задачи съгласно **Регламента за Единния механизъм за реструктуриране** за финансовата 2024 година. Констатациите на ЕСП в тази връзка не противоречат на изразеното от нея становище без резерви относно отчетите на Единния съвет за реструктуриране.

Специфичен годишен доклад относно съвместните предприятия за финансовата 2024 година

Съвместните предприятия (СП), с изключение на Европейския център за промишлени, технологични и изследователски експертни познания в областта на киберсигурността (ЕССС), представляват партньорства между ЕС (представяван от Европейската комисия) и членове от частния промишлен и научноизследователски сектор. В някои случаи членовете са междуправителствени организации и участващи държави. ЕССС има за цел да насърчава сътрудничеството между ЕС и държавите членки. Той е придобил финансова самостоятелност през 2024 г., когато за пръв път беше обхванат от одита на ЕСП.

Основната задача на съвместните предприятия е да насърчават превръщането на научните знания в революционни атрактивни за пазара иновации в рамките на стратегическа визия, която се споделя от партньорите.

По МФР за периода 2021—2027 г. има единадесет съвместни предприятия, които работят в областта на научните изследвания и иновациите по програми „Хоризонт Европа“, „Цифрова Европа“ и Механизма за свързване на Европа. Тези съвместни предприятия изпълняват специфичните си научноизследователски и иновационни програми в областта на транспорта, енергетиката, здравеопазването, биотехнологичните производства, ключовите цифрови технологии, суперкомпютрите, мрежовите системи и киберсигурността.

Освен това съществува още едно съвместно предприятие — „Термоядрен синтез за енергия“, което се финансира от Евратом и неговите държави членки. То отговаря за осигуряването на приноса на ЕС в проекта „Международен експериментален термоядрен реактор“ (ITER).

Становище без резерви за всички съвместни предприятия

За финансовата 2024 година ЕСП изрази **становище без резерви** относно отчетите, приходите и плащанията за **единадесетте съвместни предприятия, работещи в областта на научните изследвания и иновациите**, както и за СП „Термоядрен синтез за енергия“ (F4E). Отбелязахме слабости в някои области, свързани например с достигането на

целевия размер на вноските от членовете, изпълнението на бюджета и системите за управление и контрол.

Одитното становище без резерви относно отчетите на **съвместното предприятие „Термоядрен синтез за енергия“ (F4E)** за 2024 г. включва **параграф за обръщане на внимание** относно актуалния прогнозен разчет за европейския принос към проекта ITER (25,8 млрд. евро по стойности от 2024 г.). Тази сума отразява увеличението на разходите в резултат на преразгледаните базови стойности за ITER, които все още не са официално приети от Съвета на ITER.

Европейски училища: не бяха установени съществени грешки

Проверката на ЕСП на консолидираните годишни отчети на 13-те Европейски училища за финансовата 2024 година не разкри съществени грешки.

Специални доклади и прегледи

През 2025 г. ЕСП публикува **31 специални доклада и прегледа**, в които се разглеждат много от предизвикателствата, пред които е изправен ЕС в **различните области на разходи и политики**. Сред основните теми бяха електронните плащания, горските пожари, управлението на битовите отпадъци, финансирането за неправителствени организации (НПО), борбата с глада в Субсахарска Африка, гъвкавостта на бюджета, и — в редица случаи — МВУ, в т.ч. реформите на пазара на труда и в областта на бизнес средата, както и цифровия преход.

В **специалните доклади** на ЕСП се анализира дали целите на избраните за проверка политики и програми на ЕС са изпълнени и дали резултатите са постигнати по ефективен и ефикасен начин. В докладите се представят примери за добри практики и се отправят **препоръки** относно начините за постигане на икономии, по-ефективна работа, предотвратяване на разхищения или по-ефективно осъществяване на целите на политиката.

Прегледите на ЕСП представляват най-общо описание и анализ на определена тема, често от междусекторна гледна точка и въз основа на предишна одитна дейност или друга публично достъпна информация. Чрез тях одиторите могат също да представят своя предварителен анализ на области или въпроси, по които все още не е извършван одит, или факти по специфични теми или проблеми. За разлика от одитните доклади, прегледите не разглеждат въпроси, по които се изразява оценка, и не предоставят одитна увереност.

На следващите страници са представени данни за дейността на ЕСП и **примери за специални доклади от 2025 г.**, отнасящи се до различни области на политика.

Устойчиво използване на природните ресурси

Специален доклад 19/2025 „Критичен недостиг на лекарства — мерките на ЕС са имали добавена стойност, но структурните проблеми остават“

Наличието на лекарства е жизненоважно за ефективността на здравните системи, а техният недостиг е повтарящ се дългосрочен проблем в целия ЕС. През 2023 и 2024 г. е отчетен рекорден недостиг на лекарства. Той може да стане критичен, когато на национално равнище не са налице подходящи алтернативи, и са необходими координирани действия на равнище ЕС за справяне с тази ситуация. Държавите членки отговарят за организирането на своите национални здравни системи и за предоставянето на здравни грижи. Ролята на ЕС е да осигури доброто функциониране на единния пазар на лекарства и да подкрепя държавите членки в тази област. През последните години Комисията и Европейската агенция по лекарствата (ЕМА) са предприели действия в подкрепа на държавите членки за осигуряване на наличност на лекарства и справяне с критичния недостиг.

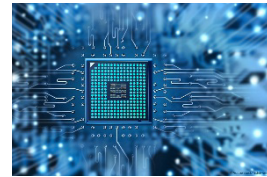
ЕСП *разглежда* дали Комисията и ЕМА са създали и приложили ефективна рамка за предотвратяване и намаляване на случаите на критичен недостиг, дали са установили и елиминирали първопричините за недостига и дали са преодолели пазарните пречки, за да се осигури функционирането на единния пазар на лекарства.

ЕСП *установи*, че като цяло подкрепата от страна на ЕМА за държавите членки им е донесла значителни допълнителни ползи. Системата на ЕС за преодоляване на критичния недостиг на лекарства обаче все още не разполага с подходяща правна рамка, нито с адекватна и навременна информация. Комисията наскоро е започнала действия за справяне с първопричините за недостига в три направления: задължение за фармацевтичния сектор да осигурява непрекъснатост на снабдяването, подобряване на възлагането на обществени поръчки и преодоляване на уязвимостите по веригата на доставки. Незадоволителното изпълнение на задължението на фармацевтичния сектор за осигуряване на непрекъснатост на снабдяването и нарастващият недостиг са принудили много държави членки да започнат да въвеждат едностранни национални мерки за натрупване на резерв, което може да доведе до задълбочаване на недостига. Работата на Комисията по отношение на уязвимостите във веригата на доставки и устойчивите процедури на възлагане на обществени поръчки едва сега започва. Комисията частично е хармонизирала регулаторните процедури, но единният пазар на лекарства е засегнат от множество недостатъци, по-специално разпокъсаност на пазара, нееднакъв достъп до лекарства и различаващи се опаковки, недостатъчна прозрачност на цените и трансгранични пречки пред търговията. В този контекст гражданите на ЕС са били засегнати от намалената наличност на определени лекарства, а облекчаването на този недостиг е било затруднено.

ЕСП *отправя препоръка* към Комисията и ЕМА за по-нататъшно подобряване на системата, за да се преодолеят случаите на критичен недостиг. Комисията следва да предприеме всеобхватни координирани действия за преодоляване на първопричините за недостига на лекарства и за подобряване на функционирането на единния пазар за лекарства чрез отстраняване на пречките.

Инвестиции за сближаване, растеж и приобщаване

Специален доклад 12/2025 „Стратегия на ЕС в областта на интегралните схеми — изпълнението напредва, но Актът за интегралните схеми вероятно няма да е достатъчен за постигане на прекалено амбициозната цел по програмата „Цифрово десетилетие“

Микрочиповете (известни също като полупроводници) са основен елемент на електронните устройства, използвани в ежедневието ни — от смартфони до автомобили, спътници и усъвършенствано военно оборудване. Те са от основно значение за екологичния преход и за всички промишлени политики. През годините производството на микрочипове в ЕС се е увеличило, но дялът на ЕС в световния производствен капацитет е намалал значително. През 2020 г. той се изчислява на около 9 %. Пандемията от COVID-19 подчерта зависимостта на ЕС от световния пазар на микрочипове и ускори приемането на Акта за интегралните схеми, чиято цел е да се преодолее недостигът на микрочипове и да се укрепи технологичното лидерство на ЕС. Актът за интегралните схеми заменя стратегията от 2013 г., която е насочена към укрепване на секторите на микро- и наноелектрониката.

ЕСП *разглежда* как промишлената политика на ЕС е допринесла за укрепване на стратегическата автономност на ЕС в сектора на полупроводниците. Беше анализирана разработката на Акта за интегралните схеми, както и съответствието на финансирането със стратегическите цели на ЕС, навременността и напредъка на неговото изпълнение, постигането на общата му цел и други фактори и рискове, които обуславят неговия успех.

Беше *установено*, че Актът за интегралните схеми е дал нов тласък на сектора чрез предвидения в него набор от нови действия в отговор на кризата с недостига на микрочипове. Той обаче е бил изготвен в обстоятелства на времеви натиск, без да е била извършена цялостна оценка на предишни стратегии и анализ на въздействието на предложението. Това поражда потенциален риск Актът за интегралните схеми да се сблъска със същите проблеми, както предшестващата го стратегия, и е трудно да се прецени дали той взема предвид в достатъчна степен нуждите на промишления сектор. Също така липсва яснота по отношение на целите и мониторинга на предвидените действия. Проектите, получаващи съфинансиране пряко от Комисията или чрез Съвместно предприятие „Интегрални схеми“, в общия случай са били добре съгласувани с целите на съответните стратегии, но механизмите за измерване на тяхното въздействие са непълни. Според ЕСП, въпреки че е отбелязан напредък в изпълнението на действията, предвидени в Акта за интегралните схеми, той вероятно няма да е достатъчен за постигане на целта по програмата „Цифрово десетилетие“ за 20-процентов дял на ЕС от приходите във веригата за създаване на стойност на световния пазар. Също така, предвид настоящото равнище на инвестиции в производствени мощности, е много малко вероятно Актът да бъде достатъчен, за да се постигне до 2030 г. амбициозната цел по програмата „Цифрово десетилетие“. Според актуалните прогнози този дял ще достигне само 11,7 % до 2030 г. Тази цел изглежда прекалено амбициозна, за да бъде постигната посредством изпълнението на Акта за интегралните схеми, предвид ограничените правомощия и ресурси на Комисията и факта, че успехът на стратегията зависи до голяма степен от действията на държавите членки и инвестициите от частния сектор. Други ключови фактори, като например недостигът на квалифицирани работници, контролът върху износа, екологичните изисквания, цената на енергията и зависимостта от чуждестранни суровини, пораждат значителни рискове за постигането на целите на Акта.

ЕСП *препоръчва* на Комисията да извърши спешно анализ на това дали настоящата стратегия продължава да бъде актуална и да предприеме необходимите корективни действия в краткосрочен план. Комисията следва също така, в тясно сътрудничество с държавите членки и с представители на промишления сектор, да започне подготовката на следващата стратегия в областта на полупроводниците.

Външни действия, сигурност и правосъдие

Специален доклад 04/2025 „Военна мобилност в ЕС — не е достигната пълна функционалност поради слабости в концепцията и препятствия по пътя“

Изграждането на военна мобилност в ЕС има за цел да осигури възможност за бързо и безпроблемно придвижване на военнослужещи, техника и материални средства в рамките на ЕС и извън него. Териториалната отбрана е от компетентността на 27-те държави — членки на ЕС, 23 от които са и членки на НАТО. ЕС е сравнително нов участник в този процес. Първият план за действие на ЕС относно военната мобилност е публикуван през 2018 г., а през 2022 г. е последван от втори план, обхващащ периода 2022—2026 г. (План за действие 2.0). Три последователни покани за представяне на предложения за военна мобилност по Механизма за свързване на Европа са обявени съответно през септември 2021 г., май 2022 г. и май 2023 г.

Одиторите на ЕСП *провериха дали* План за действие 2.0 е изграден въз основа на надеждни данни и дали се изпълнява според предвиденото, за да постигне своите цели.

Те *констатираха*, че План за действие 2.0 не е изграден върху достатъчно солидни основи поради някои концептуални слабости, като например липса на задълбочен предварителен анализ и на оценка на потребностите, които да позволят изчисляването на съответния необходим бюджет. В допълнение, планът включва твърде много действия, по-голямата част от които не са достатъчно оперативни, и е засегнат от ограничения по отношение на мониторинга и докладването. ЕСП установи, че механизмите за управление на военната мобилност в ЕС са сложни и разпокъсани, а парламентарният контрол се упражнява само частично.

Всички заинтересовани страни са приветствали финансирането за военна мобилност, въведено в МФР за периода 2021—2027 г., като първа стъпка в правилната посока, макар и скромна. След първата покана за представяне на предложения Комисията е концентрирала всички налични средства в началото на периода — в поканите за представяне на предложения за проекти за военна мобилност през 2022 г. и 2023 г., като е използвала цялото финансиране за инфраструктура с двойна употреба, отпуснато за този период. ЕСП установи, че за трите покани военната оценка представлява само малка част от общата оценка в процеса на подбор, както и че геополитическите аспекти не са били отчетени в достатъчна степен. Поради това съществува риск избраните за финансиране от ЕС проекти с потенциална двойна употреба да не са най-подходящите от военна гледна точка.

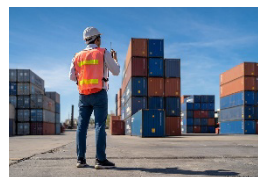
След публикуването на третата покана за представяне на предложения Комисията, с участието на държавите членки, е извършила анализ на пропуските с оглед на изготвянето на план за преодоляване на най-важните инфраструктурни пропуски и изчисляване на финансирането от ЕС, необходимо за следващата МФР.

ЕСП установи, че само четири от 29-те основни действия на равнището на ЕС могат да се считат за завършени, а по-голямата част от тях все още продължават да се изпълняват. Поради липсата на показатели и конкретни количествени цели одиторите не можаха да дадат точна цялостна оценка на напредъка по План за действие 2.0, освен да посочат, че изпълнението на действията е в ход, а напредъкът е променлив.

ЕСП *препоръча* на Комисията да усъвършенства механизмите за управление на военната мобилност, да прилага по-целенасочен подход при разработването на действия на ЕС, свързани с военната мобилност, да наблюдава и докладва относно напредъка на изпълнението на всички действия и да разгледа възможността за използване на покани за представяне на предложения по Механизма за свързване на Европа — транспорт, за да финансира проекти за инфраструктура с двойна употреба. За МФР за периода след 2027 г. ЕСП препоръчва да предприемат стъпки за осигуряване на по-голяма предвидимост на финансирането за военна мобилност и да се подобри процедурата на подбор на проекти.

Пазарна регулация и конкурентоспособна икономика

Специален доклад 08/2025 „Измами с данъка върху добавената стойност при внос — при опростените митнически процедури за внос финансовите интереси на ЕС не са достатъчно защитени“

Измамите с данъка върху добавената стойност (ДДС) се отразяват негативно върху събирането на приходите за държавите членки и за ЕС. Според Комисията размерът на загубите за държавите членки през 2022 г. е около 89 млрд. евро. Извършените от търговци измами с ДДС при внос допринасят за тази загуба и са един от основните видове трансгранични измами с ДДС, засягащи фискалните политики и публичните финанси на ЕС. При внос ДДС се дължи, когато стоката влезе на територията на митническия съюз на ЕС. Размерът на ДДС се определя въз основа на митническите декларации за внасяните стоки. Съществуват две процедури за ДДС при внос, които улесняват търговията (наричани по-нататък „опростени митнически процедури при внос“): „допускане за свободно обращение“ съгласно митническа процедура с код 42 и „обслужване на едно гише при внос“. Първата от тези процедури предвижда освобождаване от ДДС на стоки, внасяни от трети държави в една държава — членка на ЕС, но предназначени за друга държава членка, а втората предвижда освобождаване от ДДС за дистанционните продажби при специален режим за електронната търговия.

Извършеният одит *провери* дали финансовите интереси на ЕС и единният пазар са ефективно защитени срещу измами с ДДС при внос, когато се използват опростени митнически процедури. По-специално ЕСП разглежда нормативната рамка на ЕС, мониторинга от страна на Комисията, контрола от страна на държавите членки и механизмите за административно сътрудничество.

Одиторите на ЕСП *установиха*, че пропуските и несъответствията в нормативната рамка на ЕС, както и мониторингът от страна на Комисията по отношение на митническа процедура 42 и процедура „обслужване на едно гише при внос“ създават значителен риск от злоупотреби. Освен това съществуват сериозни слабости в контрола на държавите членки и недостатъци в сътрудничеството между тях, както и слабости на ниво ЕС и в мониторинга от страна на Комисията върху дейностите на държавите членки за борба със злоупотребите. ЕСП заключи, че за тези процедури съществуващите мерки не са достатъчни за ефективно предотвратяване и разкриване на измами с ДДС при внос и за поддържане на баланс между създаването на улеснения за търговията и защитата на финансовите интереси на ЕС.

Одиторите *отправиха препоръки* към Комисията да предложи усъвършенстване на нормативната рамка за опростените митнически процедури при внос, с цел постигане на по-голяма съгласуваност между държавите членки; да извърши задълбочен анализ на нормативната рамка и нейното прилагане; да анализира ползите от въвеждането на системно изискване за представяне на транспортни доказателства за пратките по митническа процедура 42 при внос; и да предложи изискване за митническите и данъчните органи на отделните държави членки да си сътрудничат пряко и да засили ролята на Eurofisc (мрежа от координатори от 27-те държави членки и Норвегия за борба с трансграничните измами с ДДС).

Финансиране и административно управление на ЕС

Специален доклад 26/2025 „Органи на ЕС за борба с измамите — ясни правомощия, но обменът на информация и надзорът от Комисията остават недостатъчни“

ЕС и държавите членки отговарят за борбата с измамите и други незаконни дейности, засягащи финансовите интереси на Съюза. Престъпленията срещу финансовите интереси на ЕС могат да включват измами, активна и пасивна корупция, присвояване и изпиране на пари (наричани общо „престъпления срещу финансовите интереси на ЕС“). В контекста на ЕС разследванията на предполагаеми престъпления срещу финансовите интереси на ЕС се провеждат от Европейската прокуратура и представляват наказателни разследвания. Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) провежда административни разследвания, които не трябва да засягат правомощията на прокуратурите да образуват и провеждат наказателни разследвания. В своята дейност ОЛАФ и Европейската прокуратура могат да бъдат подпомагани от Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на наказателното правосъдие (Евроюст) и Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол).

Одиторите на ЕСП *провериха* дали Европейската прокуратура, ОЛАФ, Евроюст и Европол разполагат с ясни правомощия по отношение на възложените им отговорности за борба с измамите. Беше разгледана и подкрепата, която тези органи си оказват взаимно. ЕСП разгледа и обмена на информация между Европейската прокуратура и ОЛАФ преди и по време на провеждането на разследвания за измами от гледна точка на способността им да упражняват ефективно своите правомощия, както и надзорната роля на Комисията за осигуряване на защитата на финансовите интереси на ЕС, включително събирането на средства, свързани с измами. Одитът не обхваща дейностите по предотвратяване на измами.

ЕСП *констатира*, че ОЛАФ, Европейската прокуратура, Европол и Евроюст имат конкретни, ясни и допълващи се роли и отговорности, които могат да осигурят ефективна защита на финансите на ЕС. Одиторите на ЕСП отбелязаха, че изискванията за докладване на измами могат да доведат до дублиране на сигналите за измама, което увеличава административната тежест. Освен това ограниченият обмен на информация засяга броя на разследванията и други мерки, предназначени да защитават финансовите интереси на ЕС. Данните, предоставени от Европейската прокуратура и ОЛАФ, сочат, че в редица държави членки има значително несъответствие между частта от бюджета на ЕС, за която те отговарят, и броя на докладваните случаи на измами. Налице е също така значителна разлика в броя на предполагаемите измами, докладвани от органите на ЕС на ОЛАФ и Европейската прокуратура, като около три пъти повече са докладвани на първия орган, отколкото на втория. Комисията не е анализирала причините за тези разлики и несъответствия. ЕСП установи също така, че Комисията не осъществява цялостен надзор върху сумите, дължими на бюджета на ЕС, нито върху действително събраните суми в резултат на разследвания за измами.

Одиторите *препоръчаха* на Комисията, в сътрудничество с Европейската прокуратура, да създаде система за ефективен обмен на информация относно предполагаеми измами и разследвания. Комисията също така следва да анализира различията в нивото на докладване на измами в отделните държави от ЕС и да засили надзора върху последващите действия във връзка с разследванията за измами, като разработи методика за измерване на цялостното финансово отражение на разследванията на Европейската прокуратура и ОЛАФ.

Становища

Анализ на предложенията на Комисията за ново законодателство

В качеството си на независим външен одитор на ЕС, ЕСП допринася за подобряване на финансовото управление чрез представянето на становища пред Европейския парламент и Съвета относно **предложенията на Комисията за ново или изменено законодателство**. В случаите, когато тези предложения имат значително финансово отражение, правото на ЕС изисква ЕСП да представи становище. Другите институции също могат да поискат от ЕСП да изготви становища по други конкретни въпроси. През 2025 г. ЕСП публикува **две такива становища**. Те се отнасят до Финансовия регламент на Европейските училища и измененията в рамката на политиката на сближаване за периода 2021—2027 г. в контекста на средносрочния преглед.

Бюлетин на ЕСП

Във всеки брой на бюлетина на ЕСП се публикуват **статии по конкретна тема**, обикновено от областта на одита, от автори, които работят в институциите на ЕС или извън тях.

През 2025 г. ЕСП публикува **две издания на бюлетина**: „Какво е бъдещето на финансите на ЕС?“ и „В готовност ли е отбраната на ЕС да гарантира мира?“ (на английски език).

Конференции и дискусии

През 2025 г. ЕСП организира следните конференции и дискусии, отворени за участие за всички заинтересовани страни:

- онлайн среща за обмен на информация относно поуките, извлечени от МВУ, и тяхното значение за бъдещето на политиката на сближаване на ЕС;
- конференция на тема „Отбрана“
- онлайн дискусия относно напредъка, постигнат от ЕС, по отношение на развитието на допълнителното пенсионно осигуряване;
- конференция относно подобряването на прозрачността в ЕС.

Семинар на ЕСП през 2025 г.

Веднъж годишно членовете, генералният секретар и директорите на ЕСП участват в **двудневен семинар** за обсъждане на важни въпроси, свързани с дългосрочната стратегия, дейността и организацията на институцията.

В рамките на тазгодишния **семинар на ЕСП** участниците обсъдиха различни промени, които се наблюдават понастоящем на равнището на ЕС, а в резултат на приемането на стратегията на ЕСП за периода 2026—2030 г. — и в рамките на институцията. Дискусията беше съсредоточена върху следните ключови теми:

- конкурентоспособността на ЕС, с фокус върху Пакта за чиста промишленост и декарбонизацията;
- намаляването на бюрократичната тежест за икономиката;
- бъдещите разходи на ЕС и възможностите, които предлага МФР за периода 2028—2034 г.;
- целта на новата стратегия за укрепване на одитния капацитет, по-специално чрез използване на изкуствен интелект в одита.

Връзки с институциите

ЕСП работи в тясно сътрудничество с **Европейския парламент, Съвета и националните/регионалните парламенти** в държавите членки, тъй като въздействието от нашата дейност зависи също и от това как те използват нашите одитни констатации и препоръки.

Европейски парламент

Членовете и одитните екипи на ЕСП редовно участват в заседанията на **комисиите и органите на Европейския парламент** и по-специално в заседанията на Комисията по бюджетен контрол (CONT), където представят резултатите от своята работа.

Общият брой на участията на ЕСП се е увеличил на 232 в сравнение със 172 през 2024 г. Това се дължи основно на по-големия брой доклади на ЕСП, представени пред **комисии на Европейския парламент**, различни от Комисията по бюджетен контрол, както и на двустранни срещи на членове на ЕСП с членове на Европейския парламент относно нашите публикации.

През 2025 г. членовете на ЕСП представиха пред Комисията по бюджетен контрол **14 специални доклада и три прегледа**. Те участваха и в **14 публични изслушвания пред Комисията по бюджетен контрол относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за 2024 г.**, включително в представянето на Годишния доклад на ЕСП за 2024 г. от председателя на ЕСП, г-н Тони Мърфи.

Освен това членовете на ЕСП **представиха 41 специални доклада и прегледа** пред 18 други комисии на Европейския парламент, част от тях на заседания с участието на редица други комисии.

През февруари 2025 г. **Съветът на председателите на комисии на Европейския парламент** отправи покана към председателя на ЕСП за обсъждане на текущите и планираните одити в рамките на работната програма на институцията за периода от 2025 г. нататък, както и за обмен на мнения относно потенциални теми за одит по програмния цикъл за периода от 2026 г. нататък. През май **председателят на ЕСП** участва в **пленарното заседание на Европейския парламент относно освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета за 2023 г.** През октомври **председателят на ЕСП**, придружен от г-н **Ян Грегор**, член докладчик за Годишния доклад, представи Годишния доклад на ЕСП за 2024 г. на **пленарното заседание на Европейския парламент**.

Съвет на Европейския съюз

През 2025 г. ЕСП направи 96 изказвания в Съвета в сравнение с 98 през 2024 г.

По правило подготвителните органи на Съвета разглеждат всички специални доклади на ЕСП в кратък срок след публикацията им, но не непременно всички прегледи и становища. През 2025 г. ЕСП представи **25 специални доклада** и **два прегледа** пред 18 различни комитета и работни групи на Съвета.

През 2025 г. представители на ЕСП присъстваха и на 29 заседания за обсъждане на освобождаването от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета на ЕС за финансовите 2023 и 2024 години.

През декември 2025 г. председателят на ЕСП, г-н Тони Мърфи, придружен от г-н Ян Грегор, член докладчик за Годишния доклад, представи Годишния доклад на ЕСП за 2024 г. пред Съвета по икономически и финансови въпроси (ECOFIN).

Председателства на Съвета през 2025 г.: Полша (януари — юни) и Дания (юли — декември)

Във връзка с полското председателство на Съвета председателят г-н Тони Мърфи и членът на ЕСП от Полша г-н Марек Опиола извършиха официално посещение в Полша през ноември 2024 г. в рамките на подготовката за председателството, където се срещнаха с ключови заинтересовани страни — президента на Полша, председателите на Сейма и Сената, министъра на финансите, министъра по европейските въпроси, заместник-министъра на фондовете и регионалното развитие и представители на ВОИ.

Те участваха също така във важна конференцията на тема „Европейският начин на растеж“, проведена на 30 януари 2025 г. в Краков. Председателят и другите представители на ЕСП представиха работата на ЕСП в областта на сближаването и изтъкнаха предстоящите предизвикателства. В рамките на различни събития и конференции, организирани от полското председателство, ЕСП участва и в обсъждания по теми като например бъдещето на финансирането от ЕС за сътрудничество за развитие, правилата за обществените поръчки и измамите с ДДС при внос. ЕСП беше представена на общо 27 различни заседания и конференции.

Председателят г-н Тони Мърфи и членът на ЕСП от Дания, г-жа Бетина Якобсен, направиха официално посещение в Дания през април 2025 г. преди началото на датското председателство на Съвета. Програмата на посещението включваше срещи с председателя на парламента, Комисията по публични сметки на парламента, министъра по европейските въпроси и главния одитор. Обсъжданията бяха съсредоточени върху предстоящото председателство на Дания и работата на ЕСП. През втората половина на годината ЕСП допринесе и за работата на датското председателство по теми като принципите на правовата държава и системата за борба с измамите. Членът на ЕСП, г-н Лене, под чието ръководство беше изготвен Специален доклад 19/2025 относно критичния недостиг на лекарства, представи този доклад на неформално заседание на Съвета по време на датското председателство.

Национални/регионални парламенти и правителства на държавите членки

Срещи с национални/регионални парламенти

През 2025 г. членове и служители на ЕСП представиха одитната дейност на нашата институция на **89 срещи с национални и регионални парламенти на 24 държави членки**. Три от тези срещи бяха с представители на националните парламенти в Европейския парламент. Много от срещите бяха проведени с комисии, работещи в областта на бюджетите, финансовите въпроси и/или одита и действията на ЕС.

Срещи с правителства на държавите членки

През 2025 г. членовете и ръководството на ЕСП представиха дейността на институцията на **198 срещи с правителства и правителствени органи в 26 държави членки**. Много от тези срещи бяха проведени с министри/министерства на финансите и по европейските въпроси.

Европейска комисия

Членовете на ЕСП и на Европейската комисия поддържат редовен двустранен контакт с цел обсъждане на планираните и текущите задачи, свързани с извършването на одити и прегледи. Тези срещи дават възможност да се направи равностметка и да се обмисли засилването на сътрудничеството. Освен това членовете на ЕСП и на Комисията провеждат редовни срещи, на които се обсъждат теми от общ интерес в различни формати.

Сътрудничество с други върховни одитни институции

Контактен комитет на върховните одитни институции в ЕС

Сътрудничеството на ЕСП с върховните одитни институции (ВОИ) на 27-те държави членки се осъществява главно в рамките на **Контактния комитет на ръководителите на ВОИ в ЕС**. Този форум улеснява диалога и обмена на информация между ЕСП и ВОИ на държавите — членки на ЕС.

През 2025 г. ЕСП разшири сътрудничеството в рамките на Контактния комитет и неговите дейности, по-специално онези от тях, които се отнасят до одита на изпълнението на МВУ, енергетиката и миграцията. Това предоставя на одиторите на ЕСП ценна възможност за обмен на информация с колеги от партньорски ВОИ.

ЕСП също така продължи своя пилотен проект за изкуствен интелект съвместно с три други ВОИ, чиято цел е да се автоматизира изготвянето на кратки документи, обобщаващи публикуваните одитни доклади на ВОИ на държави в ЕС и ЕСП по теми, свързани с енергетиката.

Годишно заседание през 2025 г.

През ноември 2025 г. се проведе **годишното заседание** на Контактния комитет на ръководителите на ВОИ на ЕС, което беше организирано от ВОИ на Малта и председателствано от ЕСП. Заседанието беше насочено към увеличаването на конкурентоспособността на ЕС като стратегическо предизвикателство за ЕС, неговите държави членки и ВОИ.

ВОИ на страните кандидатки и потенциални кандидатки за членство в ЕС

През 2025 г. ЕСП продължи да подкрепя мрежата на ВОИ на страните кандидатки (Албания, Босна и Херцеговина, Грузия, Молдова, Черна гора, Северна Македония, Сърбия, Турция и Украйна) и потенциални кандидатки за членство в ЕС (Косово¹).

Международна организация на върховните одитни институции (ИНТОСАЙ)

През 2025 г. ЕСП продължи активно да участва в дейността на **Международната организация на върховните одитни институции (ИНТОСАЙ)**, затвърждавайки ангажимента си за подкрепа на одита в публичния сектор в целия свят.

В качеството си на председател на Комитета по професионални стандарти (КПС) ЕСП запази ключовата си позиция в ИНТОСАЙ, посветена на стратегическата цел за разработване, поддържане и насърчаване на висококачествени професионални одитни стандарти и насоки. Този ангажимент е в основата на ефективното функциониране на върховните одитни институции (ВОИ) и служи на обществения интерес чрез повишаване на качеството, надеждността, независимостта и целесъобразността на одита в публичния сектор.

През цялата 2025 г. ЕСП продължи да изпълнява работния план за периода 2023—2028 г., свързан с Рамката на ИНТОСАЙ за професионалните становища (IFPP). Усилията ни бяха съсредоточени върху подпомагането на цялостната верига за създаване на стойност при определянето на стандарти, която обхваща процесите на прилагане и предоставяне на обратна информация, с цел по-нататъшно усъвършенстване на стандартите и постигане на максимални ползи от одита за гражданите. Понастоящем се провеждат пет инициативи, чиято цел е да се извърши критичен преглед на IFPP и да се гарантира, че тази рамка може да отговори на предизвикателствата на бъдещето. ЕСП ръководи координационната група, която следи за систематичния напредък на тези действия, както и една от инициативите. Нашата специална проектна група, работеща съвместно с колеги от други ВОИ, е натоварена с конкретната задача за подобряване на достъпността на стандартите на ИНТОСАЙ и представянето им чрез съвременни медийни средства.

Вътрешната комуникация с подкомитетите е важна за секретариата на КПС. През 2025 г. ЕСП проведе 11 месечни заседания с подкомитетите за обмен на информация относно работните планове, текущите проекти, измененията на стандартите и въпроси, свързани със служителите. Секретариатът също така присъства на всички заседания на подкомитетите, за да подпомогне работата им и участващите в тях служители.

През 2025 г. КПС започна изпълнението на консолидиран работен план, обхващащ дейността на КПС и неговите четири подкомитета. Този план ще изложи целите, които

¹ Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН ([UNSCR 1244/1999](#)) и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово [Advisory Opinion on the question of the accordance with international law of the unilateral declaration of independence in respect of Kosovo](#) от 22 юли 2010 г.

КПС ще се стреми да постигне през периода 2026—2028 г., и ще покаже как неговите дейности ще подкрепят и насърчават стратегическите цели на ИНТОСАЙ.

През 2025 г. беше проведен поредният конгрес INCOSAI, който се свиква на всеки три години. Като една от четирите организации, определени за „председатели“ за различните цели, КПС разполагаше с информационна кабина за представяне на своята дейност и докладва за работата си на Управителния комитет, Управителния съвет и Конгреса. ЕСП изразява особено задоволство от факта, че по време на Конгреса сключи меморандуми за разбирателство с Международната федерация на счетоводителите (IFAC) и Инициативата за развитие на ИНТОСАЙ.

Като председател на КПС ЕСП е член на управителния съвет на ИНТОСАЙ от конгреса през 2022 г. (ноември 2022 г.).

Като член на ИНТОСАЙ ЕСП участва също така като член в подкомитетите на Комитета по професионални стандарти и в дейността и проектите на други работни органи на ИНТОСАЙ, по-конкретно във връзка с одита в областта на околната среда, финансовата и икономическата стабилност и оценката на обществените политики. В рамките на тези органи ЕСП участва в 45 събития през 2025 г.

ЕВРОСАЙ

ЕСП участва активно и в дейностите на **Европейската организация на върховните одитни институции (ЕВРОСАЙ)**, Европейската регионална група на ИНТОСАЙ, по-специално в рамките на работните групи за одит в областта на околната среда, за одит на средствата, отпуснати за катастрофи и бедствия, и за информационните технологии, както и в проекти в областта на устойчивостта и подготвеността, изкуствения интелект, изменението на климата и техническата подкрепа за Украйна. През 2025 г. ЕСП взе участие в 20 дейности на ЕВРОСАЙ.

ЕСП има статут на наблюдател в управителния съвет на ЕВРОСАЙ от провеждането на последния конгрес през май 2024 г.

Управление на ЕСП

Членове на ЕСП

ЕСП функционира като **колегиален орган** — по един член от всяка държава членка. Членовете се номинират от правителството на своята държава членка и се назначават от Съвета на Европейския съюз след консултация с Европейския парламент. ЕСП не участва в процеса на избиране или назначаване на членовете.

Членовете на ЕСП се избират за **мандат от шест години, който може да бъде подновен**. Те изпълняват дейността си при **пълна независимост** и служат на общия интерес на ЕС. При встъпването си в длъжност членовете полагат тържествена клетва пред Съда на Европейския съюз.

През 2025 г. Съветът назначи двама нови членове: Лучиан Ромашкану (Румъния) от 1 юли 2025 г. и Пиер Московиси (Франция) от 1 януари 2026 г. Освен това Съветът поднови мандатите на няколко други членове за нов шестгодишен период: Илиана Иванова (България, от 1 януари 2025 г.), Ивана Малетич (Хърватия, от 15 юли 2025 г.), Стеф Блок (Нидерландия, от 1 януари 2026 г.), Жоел Елвингер (Люксембург, от 1 януари 2026 г.) и Николаос Милионис (Гърция, от 1 януари 2026 г.).

През 2025 г. се проведеха 25 заседания на Колегиума на членовете на ЕСП. Средният процент на присъствие на тези заседания беше 91 %. Членовете взеха участие и в заседанията на одитните състави и различните комитети (вж. също [Одитни състави и комитети](#)).

Председател

Членовете на ЕСП избират помежду си **председател** за период от три години, който може да бъде подновяван. Избраният член поема ролята на пръв сред равни (*primus inter pares*), председателства срещите на Колегиума и следи за изпълнението на решенията на членовете на ЕСП.

Председателят отговаря за стратегията на институцията, планирането и управлението на дейността, комуникацията и връзките с медиите, връзките с институциите, правните въпроси и вътрешния одит. Той също така представлява ЕСП във външните ѝ отношения.

Г-н **Тони Мърфи** беше избран за председател на ЕСП през октомври 2022 г., а през 2025 г. беше преизбран за втори мандат.

Председател

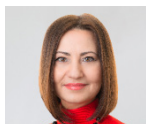
Тони
МЪРФИ

Одитен състав I

Устойчиво използване на природните ресурси

(Ръководител на състава)
Жоел
ЕЛВИНГЕР

Илиана
ИВАНОВА

Илдико
ГАЛ-ПЕЛЦ

Кейт
ПЕНТУС-
РОЗИМАНУС

Даниел
КАСПАРИ

Одитен състав II

Инвестиции за сближаване, растеж и приобщаване

(Ръководител на състава)
Анеми
ТУРТЕЛБООМ

Йорг Кристян
ПЕТРОВИЧ

Стеф
БЛОК

Алехандро
БЛАНКО
ФЕРНАНДЕС

Карло Алберто
МАНФРЕДИ
СЕЛВАДЖИ

Одитен състав III

Външни действия, сигурност и правосъдие

(Ръководител на състава)
Джордж Мариус
ХАЙЗЛЕР

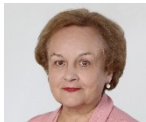
Николаос
МИЛИОНИС

Бетина
ЯКОБСЕН

Марек
ОПИОЛА

Лайма Люция
АНДРИКЕНЕ

Одитен състав IV

Пазарна регулация и конкурентоспособна икономика

(Ръководител на състава)
Петри
САРВАМА

Михаил
КОЗЛОВС

Ивана
МАЛЕТИЧ

Жоао
ЛЕАО

Лучиан
РОМАШКАНУ

Одитен състав V

Финансиране и административно управление на ЕС

(Ръководител на състава)
Ян
ГРЕГОР

Лефтерис
ХРИСТОФОРУ

Катарина
КАСАШОВА

Ханс
ЛИНДБЛАД

Пиер
МОСКОВИСИ

Член на ЕСП,
председателстващ
**Комитета
за контрол на
качеството
на одита**

Хелга
БЕРГЕР

Бележка: към март 2026 г.

Одитни състави и одитни комитети

Членовете се назначават в един от **петте одитни състава**, които приемат повечето от одитните доклади, прегледи и становища на ЕСП от името на Колегиума. Одитните състави разпределят между членовете си съответни задачи за одит. Всеки член носи отговорност пред състава и пред Колегиума на ЕСП за изпълнението на своите одитни задачи. Одитната дейност се извършва от професионални одитори, които работят в дирекциите на одитните състави.

Членовете на всеки одитен състав избират свой ръководител за срок от две години, като мандатът му може да бъде подновен. През 2025 г. **ръководители на петте одитни състава на ЕСП** са г-жа Жоел Елвингер, г-жа Анеми Туртелбоом, г-жа Бетина Якобсен, г-н Михаилс Козловс (до 17 септември), г-н Петри Сарвама (от 17 септември) и г-н Ян Грегор.

Комитетът за контрол на качеството на одита отговаря за въпроси, свързани с одитните политики, стандарти и методология, подпомагането и развитието на одита и контрола на качеството на одита. Той се състои от по един член от всеки одитен състав и негов председател е г-жа Хелга Бергер.

Решенията по по-общи стратегически и административни въпроси се вземат от Административния комитет, а при необходимост и от Колегиума на ЕСП, и двата от които се ръководят от председателя на ЕСП. Административният комитет се състои от председателя на ЕСП, ръководителите на съставите, ръководителя на Комитета за контрол на качеството на одита и члена, отговарящ за връзките с институциите (г-жа Кейт Пентус-Розиманус).

През 2025 г. бяха проведени 108 заседания на одитните състави, 12 заседания на Административния комитет и 11 заседания на Комитета за контрол на качеството на одита. **Средният процент на присъствие** на заседанията беше съответно 90,9 %, 86,5 % и 86 %.

Сред другите комитети са **Комисията по етика** (с председател г-н Джордж Мариус Хайзлер), **Комитетът за вътрешен одит** (с председател през 2025 г. г-н Франсоа-Роже Казала), Комисията по изкуствата (с председател г-н Николаос Милионис) и Редакционният съвет (с председател г-н Алехандро Бланко Фернандес).

Висшето ръководство на ЕСП се състои от **генерален секретар** и **10 директори**: петима от тях са в структурата на одитните състави, един принадлежи към Комитета за контрол на качеството на одита, един подпомага председателството, а трима други са част от Генералния секретариат.

Мариуш ПОМИЕНСКИ
Директор
Одитен състав I

Джефри СИМПСЪН
Директор
Одитен състав II

Герхард РОС
Директор
Председателство

Пилар КАЛВО ФУЕНТЕС
Директор
Дирекция „Езикова
и редакционна дейност“

Бертран АЛБЮГ
Директор
Одитен състав III

Вероника АРДЕЛЕАН
Директор
Дирекция „Човешки ресурси,
финанси и административно
обслужване“

Закариас КОЛИАС
Генерален секретар

Мартин ВЕБЕР
Директор
Одитен състав IV

Йоана МЕТАКОПУЛУ
Директор
Комитет за контрол
на качеството
на одита

Марко БАРОШ ЛОУРЕНСО
Директор
Дирекция „Информация,
работна среда и иновации“

Алехандро БАЙЕСТЕР ГАЙАРДО
Директор
Одитен състав V

Бележка: към март 2026 г.

Измерване на резултатите от дейността

ЕСП използва набор от **ключови показатели за изпълнение** (КПИ) с цел да информира ръководството относно осъществения напредък в постигането на стратегическите цели, да подпомага процеса на вземане на решения и да предоставя на институционалните заинтересовани страни данни относно изпълнението на дейността си. КПИ, определени в стратегията на ЕСП за периода 2021—2025 г., предоставят цялостна информация за ефективността на комуникационните инициативи на ЕСП относно дейността ѝ, както и за възприемането и въздействието на нейната работа. Те обхващат следните елементи:

- брой публикувани доклади;
- присъствие в медиите;
- въздействие и възприемане на дейността на ЕСП (обратна връзка от заинтересованите страни);
- изяви пред други институции, национални и регионални парламенти и правителства на държавите членки, както и международна дейност;
- изпълнение на отправените от ЕСП препоръки.

През 2025 г. ЕСП прегледа и актуализира КПИ за новата си стратегия за периода 2026—2030 г.

31 публикации на ЕСП през 2025 г.

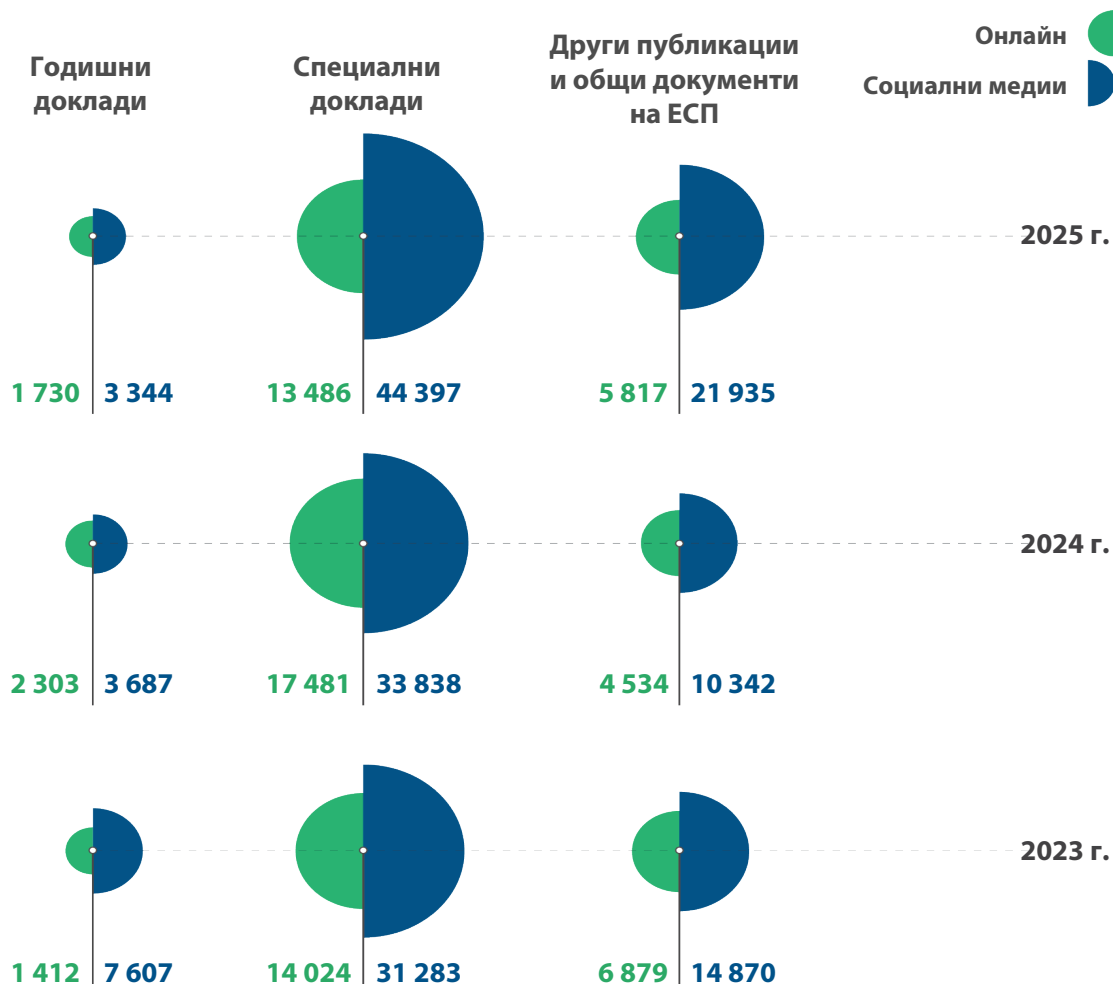
През 2025 г. бяха публикувани 26 специални доклада и пет прегледа.

Присъствие в медиите

По-голямо присъствие в онлайн медиите

През 2025 г. ЕСП беше по-слабо представена в традиционните медии: около 21 000 статии в пресата, свързани с одитните доклади и други публикации на ЕСП или с институцията като цяло, бяха публикувани онлайн (2024 г. — 22 300; 2023 г. — 22 300) За разлика от това, броят на публикациите в социалните медии се е увеличил (близо 69 700 в сравнение с около 47 800 през 2024 г.), но е важно да се отбележи, че автоматизираните кампании (с помощта на ботове) могат да повлияят върху данните относно социалните медии и да затруднят сравнението между отделните години. Общият брой на онлайн статиите в пресата и публикациите в социалните медии, в които се споменава ЕСП, се е увеличил от около 72 200 през 2024 г. на около 90 700 през 2025 г.

Отразяването в медиите може да варира значително в зависимост от темата и сложността на доклада. Външни фактори като световни събития или развития по дадена политика могат също да повлияят върху медийния интерес към нашите публикации. През 2025 г. в международното медийно пространство преобладаваха актуални теми от особен обществен интерес, по-специално в контекста на протичащите значими геополитически събития.

Поддържане на високо ниво на взаимодействие с медиите

От 2020 г. насам ЕСП популяризира своите публикации онлайн, което ни позволи да увеличим контактите си с журналисти от екипите на националните медии в държавите членки.

През 2025 г. ЕСП публикува **40 съобщения за пресата** на 24 езика на ЕС, както и различни информационни бележки, информация за медиите и готови за публикация аудио изявления на някои езици. Бяха проведени почти **100 интервюта** за големи радио, телевизионни и печатни медии в Европа. И на последно място, бяха организирани **18 онлайн пресконференции** и 12 допълнителни пресконференции по държави за представянето на годишния доклад. В пресконференциите участваха общо 675 журналисти, повечето от които представляваха големи национални медии на държавите членки.

Над 992 000 посещения на уебсайта на ЕСП

Сегашният уебсайт на ЕСП беше стартиран през 2023 г. През изминалата година уебсайтът на ЕСП беше посетен над 992 000 пъти (в сравнение със 780 000 през 2024 г.), в резултат на което са прегледани 1 755 800 отделни страници и са направени 58 000 изтегляния (2024 г. — съответно 1 295 025 и 56 440).

Повече последователи в социалните мрежи

Четирите главни профила на ЕСП в социалните мрежи (Facebook, Instagram, LinkedIn и X) са привлекли над **70 500** последователи през 2025 г. спрямо 61 500 през 2024 г. и 55 500 през 2023 г. Освен това през април 2025 г. бяха създадени три нови профила на институцията в социалните медии Bluesky, Mastodon и Threads, които привлякоха над 1 500 последователи до края на годината. Първото издание на месечния бюлетин на ЕСП в LinkedIn (ECA Insights), в който се предоставя актуална информация относно наскоро публикувани и предстоящи доклади, беше публикувано на 15 ноември 2024 г. и достигна над 12 500 абонати до края на 2025 г.

Въздействие и възприемане на дейността на ЕСП

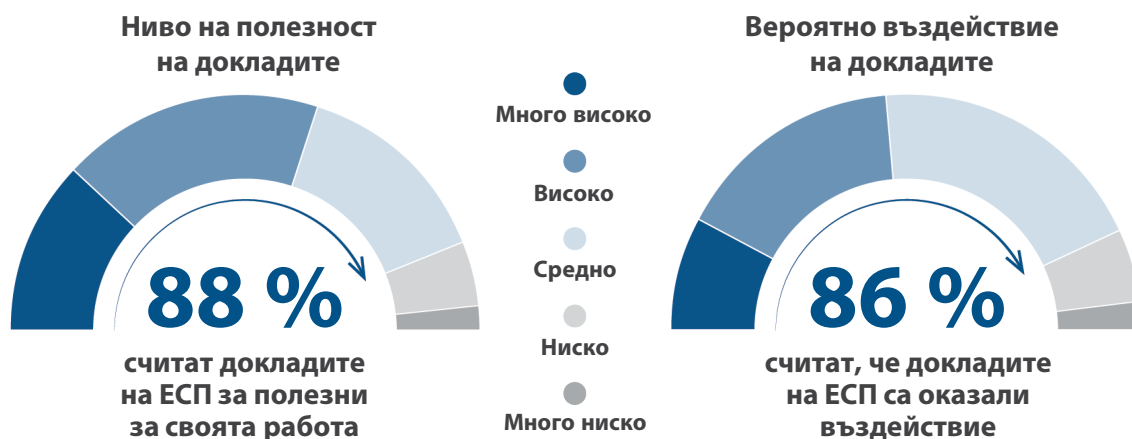

88 % от респондентите в нашите проучвания считат докладите на ЕСП за полезни за работата си

ЕСП оценява **вероятното въздействие и ползата от дейността си** въз основа на проучвания сред читателите на публикуваните доклади в Европейския парламент, Съвета, Комисията, агенциите на ЕС, постоянните представителства на държавите членки, агенциите и ВОИ на държавите членки, както и сред неправителствени организации, представители на академичните среди, медиите и други участници.

От 2018 г. насам ЕСП извършва анонимни електронни проучвания, за да получи **обратна връзка относно качеството на избрани доклади** и общи предложения, свързани с нашата работа.

През 2025 г. **88 %** от респондентите на проучванията считат докладите на ЕСП за полезни за своята работа (2024 г. — 89 %) и **86 %** са на мнение, че те са оказали въздействие (2024 г. — 82 %).

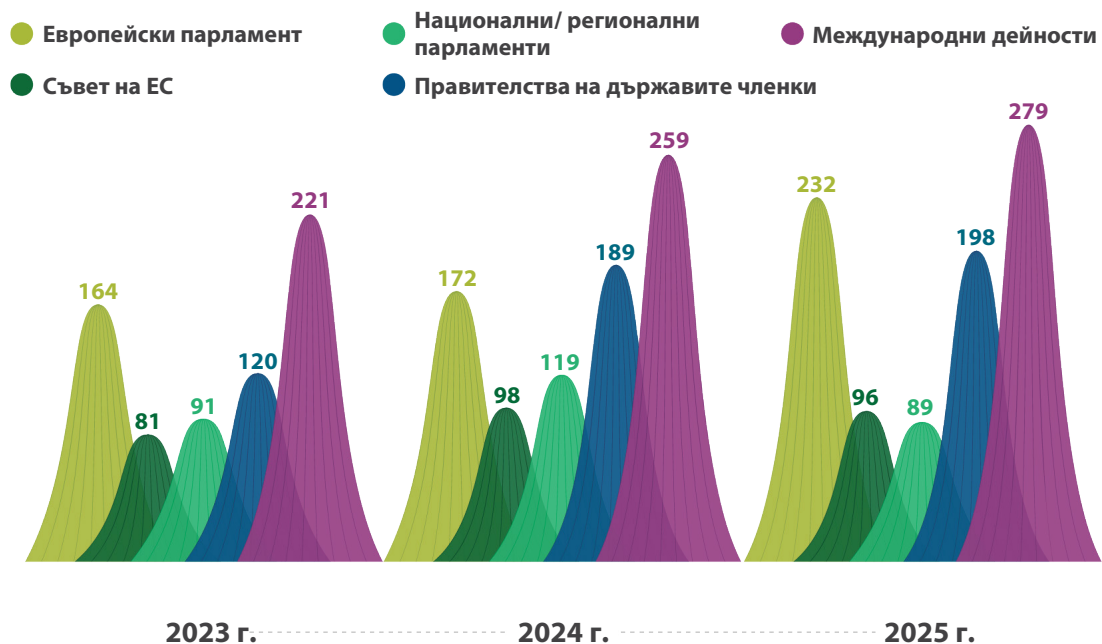
Прояви на ЕСП пред други институции, национални и регионални парламенти и правителства на държавите членки и международна дейност

Все по-активно взаимодействие със заинтересованите страни

През 2025 г. взаимодействието на ЕСП с европейските и международните заинтересовани страни продължи общата си възходяща тенденция: ЕСП участва в **615 прояви** пред комисиите на Европейския парламент, подготвителните органи на Съвета, националните/регионалните парламенти и правителствата на държавите членки (2024 г. — 578; 2023 г. — 456).

Освен това ЕСП взе участие в **279 международни прояви**. Между тях бяха дейности на международни организации в сферата на публичния одит, по-специално ИНТОСАЙ и ЕВРОСАЙ, както и двустранни събития с други ВОИ, конференции, заседания и дейности, насочени към по-широката публика (2024 г. — 259; 2023 г. — 221).

Изпълнение на препоръките на ЕСП

Над 75 % от нашите препоръки, отправени през 2021 г., са изпълнени изцяло или в голяма степен

ЕСП извършва преглед на изпълнението на отправените от нея препоръки. През 2025 г. ЕСП анализира препоръките в докладите си от 2021 г., отправени към Комисията и други институции.

Анализът показва, че **80 %** от проследените общо **24 препоръки**, отправени в **Годишния доклад за 2021 г.**, и **76 %** от проследените **234 препоръки**, отправени в **специалните доклади от 2021 г.**, са изпълнени изцяло или в значителна степен.

Нашите служители

Брой на служителите

Към края на 2025 г. в ЕСП работят **881 длъжностни лица и срочно наети служители** (с една щатна бройка по-малко в сравнение с 2024 г.²). От тях 558 служители работят в одитните състави, в т.ч. 104 в кабинетите на членовете на ЕСП. Структурата на Председателството включва председателя на ЕСП и неговия кабинет, Дирекцията на председателството, Правната служба на ЕСП и Службата на ЕСП за вътрешен одит.

Освен това към края на годината в ЕСП работят **85 договорно наети служители** и **29 командировани национални експерти** (2024 г. — съответно 84 и 26).

Набиране на персонал

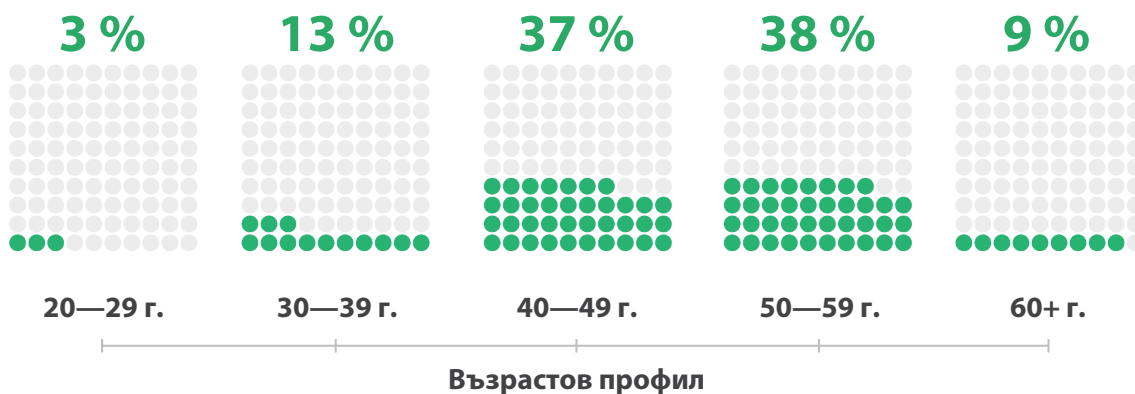
Политиката на ЕСП за назначаване на служители следва условията и общите принципи за наемане на служители в институциите на ЕС. Работещите в ЕСП имат **разнообразен академичен и професионален опит**.

През 2025 г. ЕСП нае **101 нови служители** (2024 г. — 104): 27 длъжностни лица, 40 срочно наети служители, 26 договорно наети служители и 8 командировани национални експерти. ЕСП осигури също така провеждането на **79 стажа** (64 през 2024 г.) за лица със завършено висше образование, с продължителност от три до шест месеца. Беше изплатено месечно възнаграждение на 75 от 79-те стажанти, а останалите четирима бяха подпомогнати от своята държава членка.

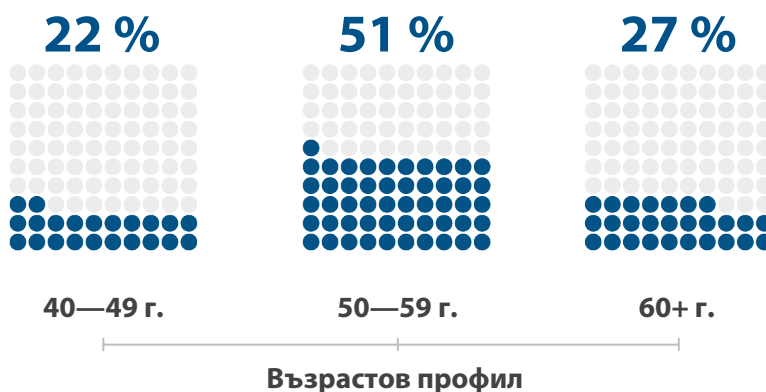
² Една позиция беше прехвърлена към междуинституционалния екип за незабавно реагиране при компютърни инциденти — CERT-EU.

Възрастов профил

Три четвърти (75 %) от активно заетите служители в края на 2025 г. са на **възраст между 40 и 59 години**, като този дял е почти непроменен спрямо 2024 г. (76 %).

78 % от **ръководителите** в ЕСП са на **възраст 50 или повече години** (2024 г. — 72 %). Това означава, че се очаква подновяване на значителна част от ръководството ни през следващите 5—10 години.

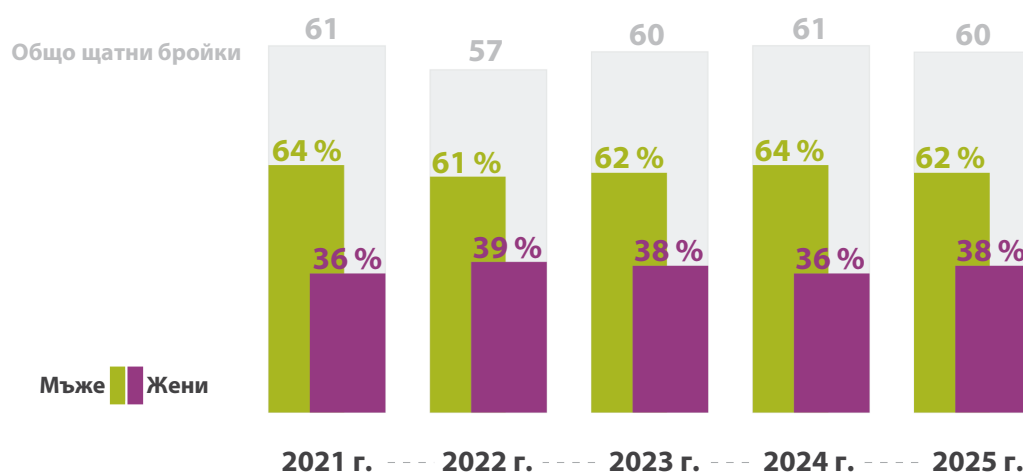

Равни възможности

Приблизително еднакъв е делът на мъжете и жените в общата работна сила на ЕСП.

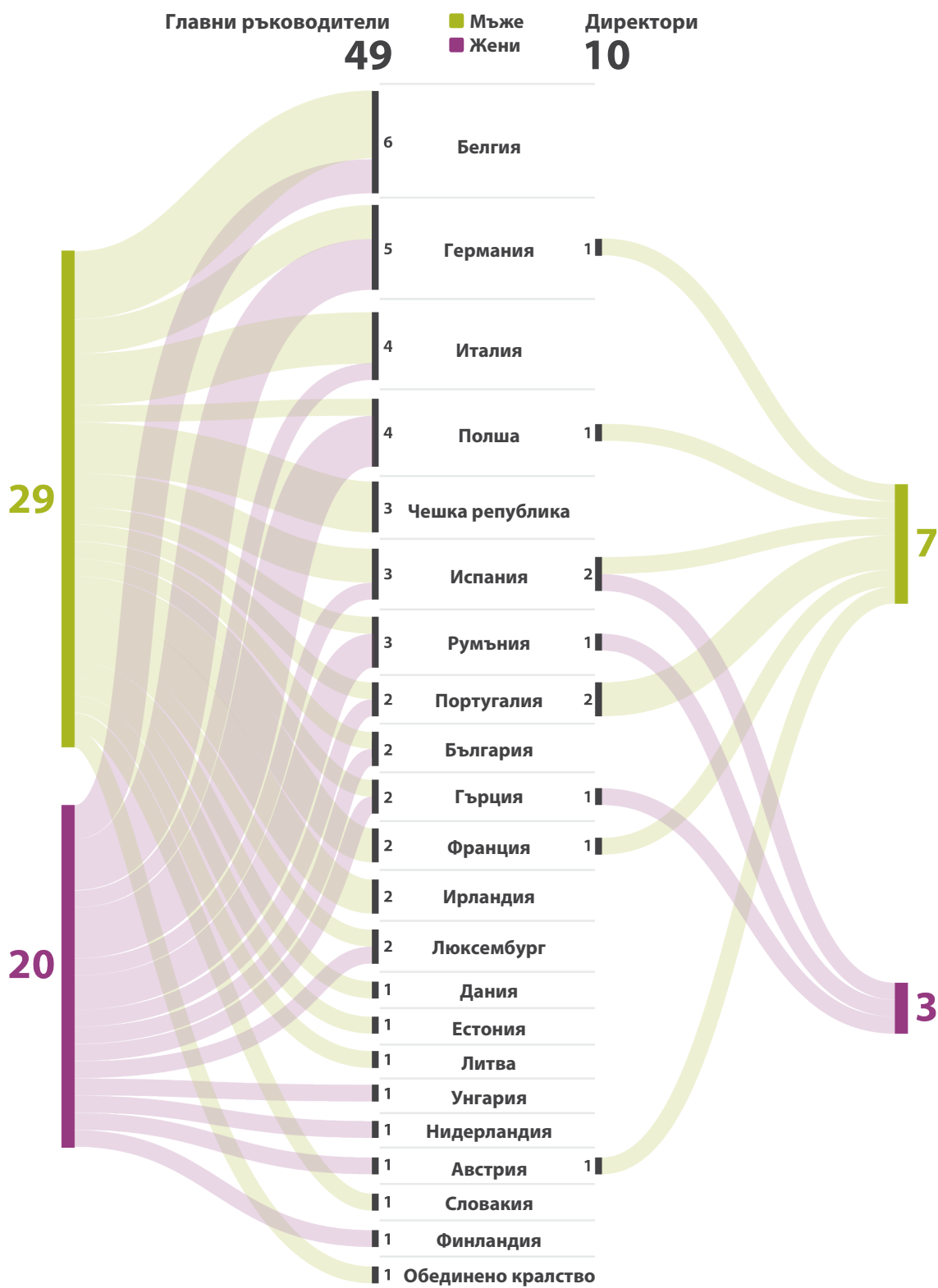

ЕСП се ангажира да предлага **равни възможности за професионално развитие** на своите служители на всички равнища. Съгласно политиката на ЕСП при наемането на нови служители съотношението между работещите в ЕСП мъже и жени следва да остане балансирано, като делът на жените директори и главни ръководители се е увеличил през последните години от 33 % през 2020 г. на 38 % през 2025 г.

Делът на главните ръководители жени в одитните служби е **42 %** (44 % през 2024 г.), което вече надхвърля поставената цел от 40 % до 2027 г. Делът на жените ръководители на одитни задачи е 40 %.

ЕСП също така заявява ангажимент за поддържане на **географски баланс сред служителите си** и следи **географското разпределение в ръководството**.

Съгласно нашия [План за действие във връзка с многообразието и приобщаването за периода 2021—2025 г.](#) изпълнихме редица мерки в тази област, като се съсредоточихме върху хората с увреждания. Миналата година беше първата година от изпълнението на [Пътната карта за по-приобщаващо работно място за хората с увреждания](#). Най-значимите постижения включват въвеждането на програми за позитивни мерки, в резултат на което бяха назначени двама стажанти и един договорно нает служител с увреждания, стартирането на проект за поставяне на обозначения в сградите на ЕСП, създаването на работна група по въпросите на цифровата достъпност и изготвянето на лесни за четене версии на няколко документа, както и успешното организиране на седмица на осведомеността за хората с увреждания.

Етика

Етичните насоки, прилагани от ЕСП, се основават на **ценности** като независимост, почтеност, обективност, прозрачност и професионализъм. ЕСП приема изискванията, определени в [Етичния кодекс на ИНТОСАЙ \(МСВОИ 130\)](#), и ги е включила в своите [етични насоки](#), които се прилагат за всички членове и служители на ЕСП.

Комисията по етика има за цел да насърчава спазването на стандартите на ЕСП, като разглежда всички въпроси от етично естество, например външните дейности на членовете на институцията. Тя се състои от трима души, назначени от Колегиума, от които двама са членове на ЕСП, а един е външен за институцията, избран въз основа на доказани способности и професионални качества. Комисията по етика на ЕСП е провела шест заседания през 2025 г.

ЕСП участва в Междуинституционалния орган за етични стандарти за членовете на институциите и консултативните органи на ЕС.

На 10 април 2025 г. ЕСП взе участие в първата по рода си междуинституционална проява за служителите, посветена на етиката. Тя беше съсредоточена върху ролята на етиката при формирането на организационната култура и насочването на професионалното поведение. Бяха подчертани основните ценности като почтеност, отчетност и прозрачност — основополагащи принципи на подхода на ЕС към администрацията — и беше предоставена платформа за сътрудничество, чрез която служителите на ЕС да предоставят информация и обратна връзка относно познаването и прилагането на етичните принципи в различните области на работата си. ЕСП проведе семинар на тема „Етични въпроси в контекста на изкуствения интелект“.

Дейности за подпомагане на одита

Цифрова трансформация на одитната дейност

За да направи одитните си процеси по-ефективни, ЕСП се стреми непрекъснато да подобрява интеграцията и оперативната съвместимост на всички свои системи. Също така, с цел извличане на максимална полза от новите технологии в одита, вече са въведени услуги в областта на ИТ одита, науката за данните и автоматизацията.

Въз основа на една първоначална рамка за изкуствения интелект (ИИ) в **Стратегията на ЕСП за ИИ за периода 2026—2030 г.** бяха определени стратегически насоки за отговорното и иновативно използване на ИИ в одита през следващите пет години. Стратегическите насоки се контролират от новосъздадения управителен комитет за ИИ.

В **Плана за развитие на информацията, работната среда и иновациите за периода 2026—2030 г.**, приет през 2025 г., се заявява ангажиментът на ЕСП за планиране, разработване, предоставяне и непрекъснато подобряване на цифровите услуги, услугите, свързани с работната среда, и иновационните услуги и решения, които повишават качеството на одита, изграждат доверие у заинтересованите страни и насърчават ефективността и устойчивостта в цялата организация. В този план също така се подчертава необходимостта от модернизирани системи за подкрепа и управление на одита през следващите пет години — отново с оглед на постигането на напредък в цифровата трансформация в областта на одита в ЕСП.

Наука за данните и ИТ одит

Екипът DATA („Данни и технологии в одитната дейност“) вече е утвърдена служба в институцията. Той допринася за **всички видове одити** (одит на изпълнението, финансов одит и одит на съответствието), като през изминалата година е предоставил подкрепа на над 30 одитни екипа от всички одитни състави. Неговата подкрепа варира от краткосрочна, целенасочена помощ до пълно и задълбочено участие в одитната дейност в зависимост от степента на сложност на съответната задача и нуждите от анализ на данни.

Въвеждането на новата финансова и счетоводна система на Комисията **SUMMA**, която замени предишната система АВАС, създаде голямо работно натоварване за екипа DATA през 2025 г. Освен съответната дейност във връзка с **ИТ одита**, екипът актуализира **решенията за автоматизация**, които улесняват достъпа до и анализа на информацията от SUMMA. Изисква се обаче по-нататъшна работа в тази област, тъй като одитната дейност на ЕСП във връзка с Декларацията за достоверност зависи от надеждността на данните от SUMMA и ИТ контрола.

Взаимодействие със заинтересованите страни по цифров път

През миналата година проектът за разработване на **ново приложение, което да замени системата за управление на заинтересованите страни**, беше въведен в експлоатация. Проектът за база данни с информация за контакт беше завършен със създаването на консолидирана структура от данни за управление на контактите и за подпомагане на взаимодействието със заинтересованите страни и други организации.

Студиото на ЕСП изготви набор от аудио и видео материали, с които се предоставя информация относно публикуването на доклади на ЕСП и провеждането на пресконференции, интервюта с членовете на институцията и други дейности. Също така въвеждането на нова структура на докладите и интерактивно визуализиране на одитните данни подобри както представянето на информацията, така и начина, по който ЕСП взаимодейства със заинтересованите страни.

Новата система за управление на преводите (TraMS) вече функционира в пилотен режим и е завършено разработването на таблото за проследяване на напредъка на преводите. Към **портала за услуги**, използван за обработване на вътрешни за институцията ИТ и други заявки, бяха добавени няколко нови функции.

Цифрова интеграция и автоматизация

Работата по **одитните информационни системи** продължи да напредва с оглед подобряване на оперативната им съвместимост и осигуряване на по-безпроблемно използване от потребителите. Тя обхваща системите за одитна документация и методология (Assyst, AWARE, ECAFiles, Clear), както и за управление на одита (AMS). През 2025 г. Дирекцията за информация, работна среда и иновации започна цялостен преглед на ИТ средата на институцията, включително задълбочена оценка на ИТ архитектурата, системите и данните.

Иновации в областта на изкуствения интелект

През 2025 г. бяха осъществени проекти за изпитване на различни решения, използващи генеративен ИИ, които са разработени от външни доставчици, и беше стартиран кратък иновационен проект за проучване на потенциала за локална инфраструктура за ИИ.

ЕСП предостави на над половината от служителите си достъп до **инструменти с генеративен ИИ**, което помогна за практическото прилагане на ИИ в много отдели. ЕСП цели да възприеме и използва ИИ с разбиране и по етичен и ефективен начин, в съответствие с обичайните одитни стандарти.

Визуална комуникация

Изготвяне на по-ясни и разбираеми доклади

През 2025 г. ЕСП въведе нова структура за специалните доклади, включително допълнителен инструмент за комуникация, кратко резюме на основните факти и констатации, представящо визуална информация, и актуализиран визуален стил. Краткото резюме на основните факти и констатации от одитите на ЕСП се изготвя по-специално предвид нарастващото значение на визуалните материали и визуализирането на данни, което се обуславя от необходимостта от взаимодействие със заинтересованите страни и достигане до гражданите на ЕС. Използването на визуални материали в нашата комуникация може да направи резултатите от одитната ни дейност по-видими, по-лесно разбираеми и в крайна сметка по-достъпни за гражданите и заинтересованите страни. През 2025 г. екипът за графичен дизайн в отдел „Комуникация“ на ЕСП допринесе значително за практическото изготвяне на нововъведеното кратко резюме на основните факти и констатации. Екипът за графичен дизайн продължи да оказва пряка подкрепа на одитните екипи чрез предоставяне на инфографики и илюстрации, съобразени с техните нужди и в съответствие с визуалната идентичност на организацията, за да се придаде по-голяма стойност на одитната дейност на ЕСП и да се засили въздействието на докладите ѝ.

Одитна методология

AWARE

Одитната методология и насоките на ЕСП са описани на вътрешната цифрова платформа **AWARE (Accessible Web-based Audit Resource for the ECA, или достъпен уеб-базиран одитен ресурс за ЕСП)**. Тя е публично достъпна на [уебсайта](#) на ЕСП и представлява **единна точка за достъп** до одитната ни методология.

Професионално обучение

Целевото равнище е надхвърлено

През 2025 г. ЕСП отново преизпълни целите за професионално обучение: на одиторите беше предоставено средно 6,3 дни неезиково обучение (5,8 през 2024 г. и 6,7 през 2023 г.), което надхвърля препоръката на Международната федерация на счетоводителите от 5 дни годишно. От тях 4,7 дни бяха посветени на обучение в областта на основната (одитна) дейност. Служителите извън одита са преминали средно 3,8 дни обучение (3,9 през 2024 г. и 3,0 през 2023 г.), което надхвърля целта от 2 дни годишно.

Широк набор от обучения в областта на одита

През изминалата годината бяха проведени широк спектър от курсове, водени от вътрешни и външни експерти, обхващащи сферата на одита, областите на политика и хоризонтални теми като измами или етика. ЕСП организира общо 56 курса за обучение в областта на политиката и над 50 дейности по обучение, обхващащи одитната методология и процеси и вътрешните процеси в подкрепа на основната дейност.

Разширено цифрово обучение

В сътрудничество с екипа DATA се провежда **програма за обучение относно използването на данни и технологии в одита**. През 2025 г. акцентът се измести към обучението в областта на ИИ. Бяха организирани общо 37 сесии, обхващащи технологични и етични аспекти на ИИ. Двадесет курса в областта на генеративния ИИ бяха проведени от външен обучаващ, а останалите — главно от вътрешни експерти, под формата на презентации или неформални сесии за представяне на добри практики.

Езикова и редакционна дейност

През 2025 г. Дирекция „Езикова и редакционна дейност“ изготви **193 517 страници**, които включват превод (включително **12 585 страници, възложени на външни изпълнители**), **редактиране на оригинални документи и подкрепа при изготвянето на текстове** (2024 г. — 227 800). Макар и по-нисък, отколкото през 2024 г., която беше характеризирана с изключително натоварване, този брой страници съответства до голяма степен на предходните години (2023 г. — 207 943 страници; 2022 г. — 203 710). За да оптимизират процеса на превод, езиковите екипи продължават да използват както компютърни инструменти, така и технологии за машинен превод. През 2025 г. на последния етап от процеса на изготвяне на документи бяха обработени и **42 публикации, за които бяха приложени и проверени стандартите на ЕСП за редакция и визуална идентичност**.

Преводачите и езиковите експерти на ЕСП поддържат тясно партньорство с ключови вътрешни заинтересовани страни, като одитните състави и Дирекцията на председателството. Те продължиха да съдействат на одитните състави, като предоставиха **подкрепа при изготвянето на доклади**, с цел постигане на по-голяма яснота, и **езикова подкрепа** по време на одитни посещения на място и заседания в онлайн или хибриден формат. Езиковата подкрепа играе ключова роля в усилията на Дирекция „Езикова и редакционна дейност“ за диверсифициране на дейностите. Езикови експерти участваха и в **дейностите по комуникация**, като предоставиха езикови консултации и подобриха качеството на текстовете, адаптираха съобщенията към целевата аудитория, например чрез отразяване на особеностите на съответната култура.

След решението на ЕСП да се разработи **нова структура на докладите** с по-добра цифрова достъпност, Дирекция „Езикова и редакционна дейност“ си сътрудничи с Дирекцията на председателството и Дирекция „Информация, работна среда и иновации“ за успешното изпълнение на този проект.

Значително време и човешки ресурси бяха заделени и за **въвеждането на нова система за управление на преводите, инвестирането в нови технологии и изпитването на инструменти, основани на ИИ**.

Киберсигурност

Изпълнение на нормативно определените задължения в областта на киберсигурността и укрепване на оперативната устойчивост

През 2025 г. ЕСП посвети значителна част от работата си в областта на киберсигурността на изпълнението на задълженията и кратките срокове, определени в Регламент (ЕС, Евратом) 2023/2841. В тази връзка:

- след първоначален преглед на мерките за киберсигурност беше създадена корпоративна рамка за управление, ръководство и контрол на риска в областта на киберсигурността — дата на приключване 8 април 2025 г.;
- беше извършена оценка на зрелостта и оценка на риска в областта на киберсигурността — дата на приключване 8 юли 2025 г.;
- беше разработен и одобрен план на ЕСП за киберсигурност за периода 2026—2027 г. — дата на приключване 8 януари 2026 г.

През 2025 г. нямаше сериозни инциденти, свързани с киберсигурността. Въпреки това ЕСП беше засегната от атака срещу киберсигурността на POST Люксембург на 23 юли 2025 г., която причини сериозно прекъсване на националната мрежа, нарушавайки интернет, мобилните и наземните телефонни услуги. В резултат на това на този ден достъпът на ЕСП до интернет беше прекъснат за период от 4 часа.

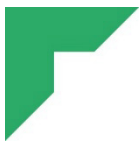
Бяха предприети допълнителни стъпки за защита на цифровите активи и за по-нататъшно укрепване на рамката за киберсигурност. Те включват внедряване на криптиране в покой, подобряване на защитата срещу софтуер за изнудване в цялостната инфраструктура за съхранение на информация, засилени предпазни мерки срещу зловредни програми, вградени в Office macros, по-строга защита на домейните на електронната поща на ЕСП срещу спуфинг и други форми на злоупотреба, както и разработване на информационно табло за наблюдение на ефективността на процеса на управление на уязвимостите.

CERT-EU (Службата за киберсигурност за институциите и другите органи на ЕС) проведе симулационна атака срещу ИТ инфраструктурата на ЕСП с т. нар. „червен екип“, за да тества капацитета на институцията за предотвратяване, откриване и реагиране в такива ситуации. Констатациите от тази дейност бяха взети предвид в първоначален план за действие и в плана за киберсигурност, предвиден в Регламент (ЕС, Евратом) 2023/2841.

За да подобри готовността си за реагиране при инциденти, ЕСП участва в съвместното учение за повишаване на осведомеността и подготвеността в областта на киберсигурността (JASPER), организирано съвместно от CERT-EU и ENISA, Агенцията на ЕС за киберсигурност, при което се тестват процедурите при ескалация на кризи.

Осведомеността относно киберсигурността продължава да бъде приоритет, като редовно се провеждат обучения на персонала, публикуват се информационни бюлетини и се извършват симулации на фишинг с цел укрепване на устойчивостта срещу киберзаплахи.

Сгради

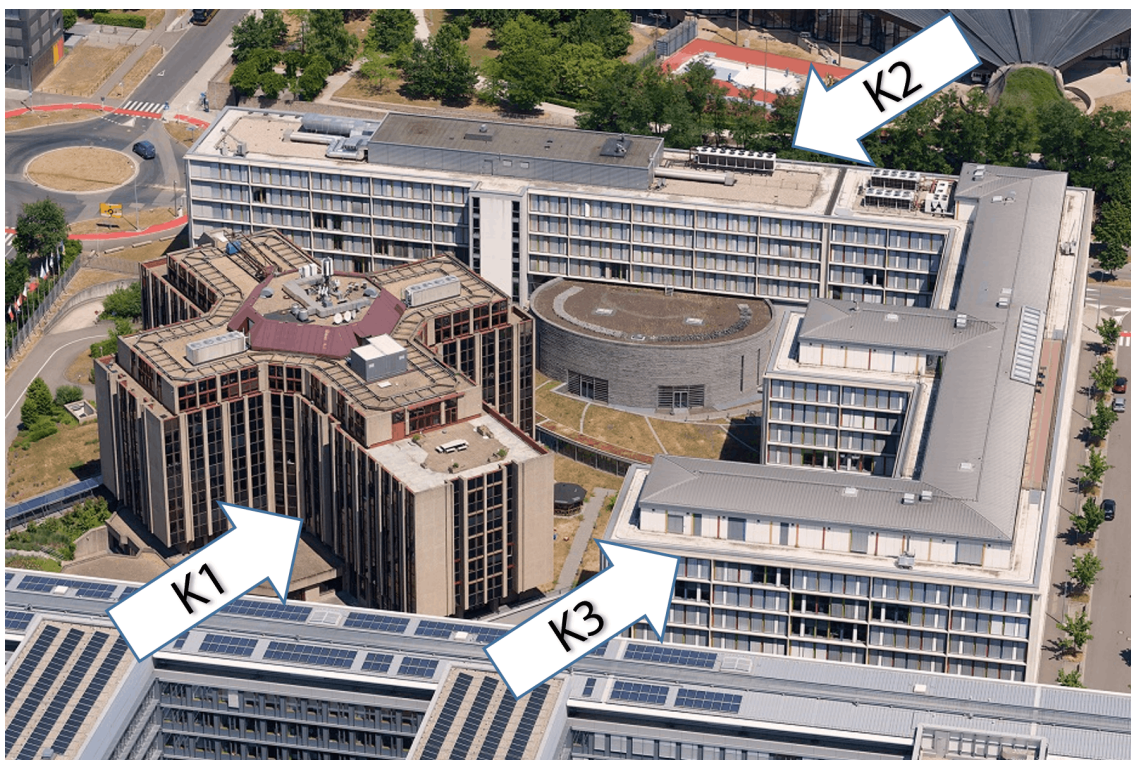

Приобщаваща, сигурна и екологична работна среда

ЕСП твърдо вярва, че добрата работна среда е от ключово значение за постигането на стратегическите цели на институцията. Прякото въздействие върху благосъстоянието на персонала допринася за превръщането на ЕСП в привлекателно работно място.

ЕСП се стреми да осигурява устойчива работна среда, ориентирана към сътрудничество, благосъстояние, сигурност, приобщаване на всички служители, екологичност и безопасност.

Понастоящем ЕСП разполага с **три собствени сгради** в района на Киршберг в Люксембург (K1, K2 и K3), които функционират като единен, технически интегриран обект. ЕСП ползва и офис помещения под наем за своя център за възстановяване след аварии в Люксембург.

АВТОРСКИ ПРАВА

© Европейски съюз, 2026 г.

Политиката на ЕСП относно повторната употреба е определена в [Решение № 6—2019 на Европейската сметна палата](#) относно политиката за свободно достъпни данни и повторната употреба на документи.

Освен ако не е посочено друго (например в отделни известия за авторските права), създаденото от ЕСП съдържание, притежавано от ЕС, е лицензирано по [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Това означава, че като правило повторната употреба е позволена, при условие че са посочени първоначалните източници и всички извършени промени. Лицето, което използва информацията на ЕСП повторно, следва да не изменя първоначалния смисъл или послание на документите. ЕСП не носи отговорност за последствия, възникнали в резултат на повторното използване.

Необходимо е да се получи допълнително разрешение в случаите, когато дадено съдържание изобразява разпознаваеми частни лица, например на снимки на персонала на ЕСП, или когато е включено съдържание на трети страни.

В случаите, когато е получено такова разрешение, то отменя и заменя горепосоченото общо разрешение и ясно посочва всички ограничения при използването.

За следното съдържание повторното използване е разрешено, при условие че се посочи притежателят на авторските права, източникът и, където е упоменато, имената на фотографите:

[Председател на ЕСП](#) (снимка, стр. 6):

© Европейски съюз, 2025 г. *Източник:* Европейска сметна палата.

[Председателят на ЕСП в Европейския парламент](#) (снимка, стр. 30):

© Европейски съюз, 2025 г. *Източник:* Европейски парламент/Fred Marvaux.

За използването или възпроизвеждането на съдържание, което не е собственост на ЕС, може да е необходимо да се потърси разрешение директно от носителите на авторските права:

[Специален доклад 19/2025](#) (снимка, стр. 23):

© TamJam/peopleimages.com – stock.adobe.com.

[Специален доклад 12/2025](#) (снимка, стр. 24):

© Edelweiss – stock.adobe.com.

[Специален доклад 04/2025](#) (снимка, стр. 25):

© QAISAR – stock.adobe.com.

[Специален доклад 08/2025](#) (снимка, стр. 26):

© bannafarsai – stock.adobe.com.

[Специален доклад 26/2025](#) (снимка, стр. 27):

© Shevon – stock.adobe.com.

[Бюлетин на ЕСП](#) (от ляво надясно; снимки на заглавната страница, стр. 28):

© oraziopuccio – stock.adobe.com/Alexandra Damir-Binzaru;

© pixelliebe – stock.adobe.com/Alexandra Damir-Binzaru.

[Изглед от въздуха към сградите на ЕСП](#) (снимка, стр. 57):

© GLOBAL VIEW SPRL — фотограф: Simon Schmitt.

Архитекти на сградите: Paul Noël (1988 г.) и Jim Clemes (2004 г. и 2013 г.).

Уебсайтовете на всички институции на Европейския съюз, включени в домейна europa.eu, съдържат препратки към сайтове на трети страни. Тъй като ЕСП не контролира съдържанието им, моля, запознайте се с тяхната политика за поверителност на данните и с политиката за авторските права.

Използване на логото на ЕСП

Логото на ЕСП не може да бъде използвано без предварително разрешение.

Print	ISBN 978-92-849-7393-4	ISSN 1831-1369	doi:10.2865/0702858	QJ-01-26-020-BG-C
PDF	ISBN 978-92-849-7392-7	ISSN 2315-3873	doi:10.2865/9464918	QJ-01-26-020-BG-N
HTML	ISBN 978-92-849-7391-0	ISSN 2315-3873	doi:10.2865/0947029	QJ-01-26-020-BG-Q

ЦИТИРАНЕ НА ПУБЛИКАЦИЯТА

Европейска сметна палата, „[Дейност на Европейската сметна палата през 2025 г.](#)“, Служба за публикации на Европейския съюз, 2026 г.

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Служба за публикации
на Европейския съюз